

UNIVERZITA KARLOVA
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

2023

Karla Souad Kodsí

UNIVERZITA KARLOVA
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra Blízkého východu

OSN a ženská práva na Blízkém východě

Karla Souad Kodsí

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Josef Ženka, Ph.D.

Obor Blízkovýchodní studia – Arabistika

Praha, červenec 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla a řádně citovala všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne: _____

podpis autora práce: : _____

Poděkování

Chtěla bych touto cestou vyjádřit hlubokou vděčnost PhDr. Josefu Ženkovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, za jeho trpělivost a čas, který mi věnoval v průběhu této práce.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá působením a strategiemi Organizace spojených národů v oblasti implementace práv žen na Blízkém východě. Postihuje vývoj od schválení rezoluce rady bezpečnosti č. 1325 až po současnou implementaci Agendy 2030, v níž si v bodě č. 5 OSN vytyčila "dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek". Hlavním cílem je se zaměřit na otázku, do jaké míry je OSN schopna na Blízkém východě ovlivnit ženskou otázku a realizovat žensko-právní agendu podle schválených rezolucí a strategií a jaké způsoby a místní organizace k tomu využívá. Zdroji budou oficiální materiály a dokumenty UN Women i příklady z praxe vybraných arabsko-jazyčných zemí.

Klíčová slova

Blízký Východ, ženská práva, OSN

Abstract

The bachelor thesis deals with the operation and strategies of the United Nations in the field of implementation of women's rights in the Middle East. It covers the development from the approval of Security Council Resolution No. 1325 to the current implementation of the 2030 Agenda, in which, in point No. 5, the UN set out to "achieve gender equality and empower all women and girls". The main goal will be to focus on the question "to what extent the UN is able to influence the women's issue in the Middle East and implement the women's rights agenda according to the approved resolutions and strategies, and what methods and local organizations help with the implementation of these goals?" The sources are official materials and documents of UN Women as well as examples from the practice of selected Arabic-speaking countries.

Keywords

Middle East, women's rights, UN

Obsah

Úvod	10
1. OSN a její světová role v ženských právech	16
1.1 UN Women	16
1.1.1. Regionální kancelář UN Women pro arabské státy	18
2. Rezoluce rady bezpečnosti č. 1325 - Ženy, mír a bezpečnost.....	19
2.1 Klíčové body Rezoluce rady bezpečnosti č. 1325	20
2.2 Výzvy Rezoluce rady bezpečnosti č. 1325 na Blízkém východě.....	21
2.2.1. Konfliktní situace	23
2.2.2. Tradice a kultura	24
2.2.3. Nedostatek povědomí o rezoluci	24
2.2.4. Omezený přístup ke vzdělání a zaměstnání pro ženy.....	24
2.2.5. Nedostatek institucionální podpory	24
2.2.6. Nejednotnost a politické změny	25
2.2.7. Bezpečnostní výzvy	25
2.3 Rovnost Pohlaví v mírových procesech: významné přínosy Rezoluce č. 1325.....	26
3. Agenda 2030	26
3.1. Bod číslo 5 Agendy 2030 a rovnost pohlaví	27
4. Implementace práv žen na blízkém východě.....	29
4.1.1. Trestní právo	30
4.1.2. Zákony o právním postavení jedince	31
4.1.3. Pracovní právo	32
4.2. Stát Palestina	32
4.2.1. Trestní právo	33
4.2.2. Zákony o právním postavení jedince	33
4.2.3. Pracovní právo	34
4.3. Sýrie	34
4.3.1. Trestní právo	35
4.3.2. Zákony o právním postavení jedince	36
4.3.3. Pracovní právo	36
4.4. Libanon	37
4.4.1. Trestní právo	37
4.4.2. Zákony o právním postavení jedince	38
4.4.3. Pracovní právo	39
5. Závěr	41

Bibliografie:43

Seznam použitých zkratk

OSN: Organizace spojených národů

UN Women: United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women

UNSCR 1325: United Nations Security Council Resolution 1325

SDGs: Sustainable Development Goals

NAP: National Action Plans

MENA: Middle East and North Africa

NGO: Non-governmental organization

CEDAW: Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

UNFPA: United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women

FGM/C: Female Genital Mutilation/Cutting

UNFPA: United Nations Population Fund

NCW: National Council for Women

ROAS: The UN Women Regional Office for the Arab States

MOP: Mezinárodní organizace práce

Arabské termíny použité v práci

Fatwā: Názor nebo právní stanovisko na otázku islámského práva, které poskytuje kvalifikovaný islámský právník, známý jako muftí.

Walī: Opatrovník

Zinā: Označení nelegitimního sexuálního vztahu nebo sexuálního styku mimo manželství.

Ḥul‘: Proces rozvodu zahájený manželkou s požadavkem na vrácení *mahr*

Mahr: Povinná platba ženicha nebo jeho otce nevěstě, která se poté stává jejím majetkem

Ṭalāq: Odmítnutí; rozvodový proces, kdy manžel svou manželku slovně zavrhne

Šaría: Islámské právo

Úvod

Organizace spojených národů dlouhodobě uznává význam prosazování rovnosti mezi ženami a muži a uplatňování ženských práv na Blízkém východě.¹ Podporuje rovnost pohlaví a uplatňování práv žen v tomto regionu. Toto uznání se odráží v sérii usnesení a strategií, které byly vytvořeny k řešení konkrétních otázek, jimž čelí ženy v této oblasti. Tato úloha v rozvoji rovnosti pohlaví získala podporu od nadnárodní feministické občanské společnosti, nevládních organizací, akademiků a některých států, jak dokládá zpráva Nancy Gallagherové z roku 2005, která zkoumá, jak se Amnesty International (AI) a další nevládní organizace v 90. letech zaměřily převážně na práva muslimských žen v arabských státech. Gallagherová píše: „Jak se malý okruh dobrovolníků, kteří se angažovali převážně ve prospěch politických vězňů, stal mezinárodním hnutím bojujícím proti genderovému apartheidu, ženské obřízce a vraždám ze cti?“ Toto je její centrální teze, kterou zkoumá ve vztahu k celosvětovému hnutí za práva žen. Gallagherová podrobně popisuje, jak zaměření AI vedlo k mezinárodnímu uznání této problematiky a formovalo rozvíjející se hnutí podpory, které přetrvává dodnes.²

Studie zaměřené na participativní roli žen při budování státu na Blízkém východě v posledních letech zkoumaly, jak ženy mohou aktivně přispívat k institucionálním změnám. Julia Romano o tom informovala pro Wilson Center v roce 2017, kdy zkoumala „rozmanitou práci žen v celém regionu, které čelí těmto výzvám a dělají svět lepším pro sebe, své rodiny a své komunity“.³ I když bylo dosaženo pokroku, sociokulturní faktory stále představují značné výzvy, které přímo ovlivňují rovnost pohlaví v této oblasti. Především ve středním Iráku a v regionu Kurdů, navzdory nárůstu hlášení vražd a jiných forem násilí založeného na pohlaví, vláda nesankcionovala domácí násilí. Stejně tak v Saúdské Arábii byl schválen "zákon o osobním postavení", který kodifikoval mnoho problematických praktik spojených se systémem mužského opatrovnictví a zakotvil diskriminaci na základě pohlaví v rodinném životě.⁴

I přes začlenění konceptů genderové rovnosti do ústav několika zemí na Blízkém východě, jako jsou například Jordánsko, Sýrie, Libanon, Súdán a Egypt, rozdíl mezi právy

¹UN Women – Headquarters. (n.d.) “About UN Women,” Retrieved October 13, 2023. <https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women> (<https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>)

² Gallagher, Nancy. “Amnesty International and the Idea of Muslim Women’s Human Rights.” *Journal of Middle East Women’s Studies* 1, no. 3 (January 2005): 96–107. <https://doi.org/10.1215/15525864-2005-4005>

³ “Women Driving Positive Change in the Middle East,” Wilson Center, March 8, 2017. Retrieved November 23, 2023. <https://www.wilsoncenter.org/publication/women-driving-positive-change-the-middle-east>

⁴ Amnesty International “Human Rights in Middle East and North Africa,” (n.d.) Retrieved November 29, 2023. <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/report-middle-east-and-north-africa/>

mužů a žen stále přetrvávají.⁵ Rovnost mezi pohlavími neznamena pouze odstranění těchto právních rozdílů, ale také zajištění rovného přístupu ke službám, zdrojům, ekonomickým příležitostem a možnostem politického vyjádření.

Sociální postavení žen na Blízkém východě je úzce spjato nejen s genderovou nerovností, ale také s národními rozvojovými politikami zaměřenými na pokrok a modernizaci. Vzdělání hraje stále důležitou roli při prosazování rovnosti žen a mužů a ekonomickém posílení žen, jak ukazuje článek z roku 2023 od Ahmeda Elsayeda. Elsayed zkoumal účinky vysokoškolského vzdělání na ženy v Egyptě a uvedl, že přístup k vyššímu vzdělání měl pozitivní výsledek, pokud jde o ženami vnímaném štěstí, práci a manželství. Ženy se vdávaly a rodily později, což jim umožnilo více času na budování osobních financí a vztahů. Bylo také hlášeno, že ženy, které prošly vyšším vzděláním, disponovaly ve vyšším věku zvýšenou mobilitou a nezávislostí.⁶

Blízký východ, region bohatý na historii, kulturu a rozmanitost, reflektuje komplexní dynamiku vývoje práv žen, kde se prolínají tradice, náboženství, politické proměny a sociální pokrok. V tradičních společnostech této oblasti byly a nadále jsou ženám často přidělovány role v rámci rodiny a domácnosti, s omezenými možnostmi, jež byly determinovány lokálními kulturami a tradicemi.⁷

Historie ženských práv na Blízkém východě se vyvíjela skrze klíčové mezníky, jako udělení volebního práva ženám, vzestup feministických hnutí, boj o vzdělání, profesní příležitosti a snaha o transformaci zákonů o rodině, které ovlivňují práva žen v oblastech, jako jsou manželství, rozvod a dědictví.⁹ V arabských státech se začaly feministické myšlenky formovat již koncem 19. století, přičemž Arabský feminismus se stal významným hnutím, usilujícím o posílení postavení žen a zajištění jejich práv v rámci náboženských a kulturních

⁵ Plan International "Women and Girls' Rights 'precarious' in Middle East and North Africa," December 16, 2021. Retrieved November 21, 2023. <https://plan-international.org/news/2020/12/10/women-and-girls-rights-precarious-in-middle-east-and-north-africa/>

⁶ Elsayed Ahmed and Shirshikova Alina, "The Women Empowering Effect of Higher Education," SSRN Electronic Journal, June 2023, <https://doi.org/10.2139/ssrn.4416828>

⁷ Fernea, Elizabeth. "The Challenges for Middle Eastern Women in the 21st Century." *Middle East Journal* 54, no. 2 (2000): 185–93. <http://www.jstor.org/stable/4329468>.

⁸ MOGHADAM, VALENTINE M. "Patriarchy in Transition: Women and the Changing Family in the Middle East." *Journal of Comparative Family Studies* 35, no. 2 (2004): 137–62. <http://www.jstor.org/stable/41603930>.

⁹ Kršáková, Lucie. 2016. "Feminismus na Blízkém východě." Diplomová práce, Západočeská univerzita v Plzni. , retrieved November 29, 2023. <https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/24730/1/DiplomkaPDF.pdf>.

kontextů.¹⁰ Ženy aktivně bojovaly za rovnost v oblastech, jako jsou pracovní práva, vzdělání a politická zastoupení.¹¹

V průběhu 20. století a zejména v souvislosti se vznikem moderních států v této oblasti, začalo docházet k pozoruhodným změnám v postavení žen. Historie ženských práv na Blízkém východě je zároveň poznamenána vlivem zákonných systémů založených na islámském právu (*šaría*).¹² Tyto zákony mohou omezeně ovlivnit práva žen a jejich postavení, a jejich výklad může být značně variabilní v různých zemích.

V dnešní době se situace žen na Blízkém východě pohybuje od země k zemi, a to v závislosti na mnoha faktorech, včetně sociálního vývoje, politické stability a tlaku na reformy. S příchodem 21. století se tato oblast stala svědkem dynamických změn, které odrážejí složitý konflikt mezi tradicí a modernizací, náboženskými normami a hledáním rovnoprávnosti pohlaví.¹³

Konflikty a nestabilita v této oblasti často staví ženy do zranitelné pozice. Jsou nuceny čelit hrozbám, které konflikty přinášejí, a stávají se často terčem násilí a útlaku. V těchto obtížných podmínkách ženy často projevují obdivuhodnou odvahu a odhodlání, ať už tím, že chrání své rodiny, či se účastní mírových aktivit a humanitárních snah.¹⁴

Je důležité zdůraznit, že role žen na Blízkém východě je pestřejší a složitější, než by se mohlo na první pohled zdát. Mnoho žen usiluje o vyvážení tradičních povinností s moderním vzděláním a profesními ambicemi, což přináší naději na změnu v tradičních genderových rolích v této oblasti.¹⁵

Práce je členěna do čtyř hlavních kapitol, které jsou dále rozděleny do několika podkapitol. V první kapitole se zaměřuji a vysvětluji klíčovou úlohu Organizace spojených národů (OSN) a UN Women v podpoře ženských práv. OSN, založená v roce 1945, hraje

¹⁰ Abu-Lughod Lila. *Remaking Women: Feminism and Modernity in the Middle East*. Princeton Studies in Culture/Power/History. Princeton, N.J.: Princeton University Press. (1998) <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=329759&lang=cs&site=ehost-live>.

¹¹ Freedom House. *Women's Rights in the Middle East and North Africa: Citizenship and Justice*. Freedom in the World. New York: Rowman & Littlefield Publishers. (2005) <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=639073&lang=cs&site=ehost-live>.

¹² Charrad, Mounira M. "Gender in the Middle East: Islam, State, Agency." *Annual Review of Sociology* 37 (2011): 417–37. <http://www.jstor.org/stable/41288615>.

¹³ Pollard, Lisa, and Russell, Mona L.. *History, Women and Gender in the Modern Middle East: From Orientalism to the Arab Spring*. Milton: Taylor & Francis Group, 2018. Retrieved November 1, 2023. ProQuest Ebook Central.

¹⁴ Hague, Gill. (2016) "Violence against Women in War and Conflict." Middle East Research Institute, <http://www.jstor.org/stable/resrep13618>.

¹⁵ Gender equality. UNICEF Middle East and North Africa. (n.d.). Retrieved November 29, 2023 <https://www.unicef.org/mena/gender-equality>

klíčovou roli v globálním řešení konfliktů, chudoby, a ochrany lidských práv. UN Women, založená v roce 2010, je významným orgánem OSN a bojuje proti nerovnosti pohlaví a násilí vůči ženám. Kapitola podrobněji zkoumá strategie a aktivity UN Women. Regionální kancelář UN Women pro arabské státy (ROAS) je také prezentována jako klíčový aktér v dosahování rovnosti pohlaví a práv žen v arabském regionu.

Druhá kapitola této bakalářské práce se věnuje rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1325, která se zabývá otázkami týkajícími se žen, míru a bezpečnosti. Kapitola detailněji zkoumá zásady této rezoluce a analyzuje, jak ovlivňuje situaci na Blízkém východě. Zkoumá čtyři klíčové oblasti rezoluce: účast, prevenci, ochranu a zotavení. Dále zkoumá výzvy spojené s implementací této rezoluce v regionu, včetně konfliktních situací, genderových nerovností a nedostatku politické vůle. Kapitola kriticky zhodnocuje dosažené úspěchy a identifikuje nedostatky rezoluce č. 1325 v kontextu Blízkého východu.

Třetí kapitola této bakalářské práce se zaměřuje na analýzu a zhodnocení role Agendy 2030, známé také jako Cíle udržitelného rozvoje, v podpoře rovnosti žen a posílení postavení žen na Blízkém východě. Konkrétně se věnuje pátému bodu této Agendy, který se zabývá rovností pohlaví. Kapitola zkoumá, jaké konkrétní závazky Agenda 2030 přináší a jakým způsobem usiluje o dosažení plné rovnosti a posílení postavení žen a dívek.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na implementaci práv žen na Blízkém východě, s důrazem na čtyři vybrané arabské země: Sýrii, Palestinu, Libanon a Egypt. Analyzuje právní předpisy týkající se rovnosti pohlaví a ochrany před genderově podmíněným násilím pomocí reportů od UNFPA in Arab States. Hlavním cílem kapitoly je prozkoumat kroky podniknuté k dosažení rovnosti pohlaví a identifikovat oblasti, kde je třeba posílit úsilí. Výběr Sýrie, Libanonu, Palestiny a Egypta pro mé téma o právech žen na Blízkém východě není náhodný. Tyto země nejen sdílí bohatou historii a kulturní kontext, ale také stojí před aktuálními výzvami spojenými s politickými změnami a konflikty. Zaměření na jejich specifické právní systémy umožní lépe porozumět, jak jsou práva žen zakotvena v každé z těchto zemí. S ohledem na roli OSN se soustředím na to, jaké konkrétní strategie a rezoluce této mezinárodní organizace ovlivňují životy žen v této oblasti. Chci odhalit, do jaké míry jsou tato opatření účinná a jaký dopad mají na místní sociokulturní kontext.

Cílem bakalářské práce bude sledování vývoje od okamžiku schválení rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů č. 1325 v roce 2000, která se týká ženských práv v

konfliktních situacích, až po implementaci Agendy 2030. V té si OSN stanovila cíle pro dosažení genderové rovnosti a posílení postavení žen a dívek v bodě č. 5.¹⁶

Zanalyzuje, jakým způsobem OSN na Blízkém východě prakticky prováděla tyto rezoluce a zjistí, do jaké míry je tato organizace schopna ovlivnit ženskou otázku a realizovat žensko-právní agendu v souladu se schválenými rezolucemi a strategiemi.

Badatelská otázka v této práci zní: *„Do jaké míry je OSN schopná podporovat práva žen na Blízkém východě a zda jsou její strategie dostatečné k účinné implementaci těchto práv?“*

Výsledky této studie nám pomůžou lépe porozumět postavení žen na Blízkém východě a do jaké míry OSN zasahuje k podpoře práv žen v tomto regionu.

¹⁶ UNDP. “Sustainable Development Goals,” (n.d.) Retrieved October 27, 2023. <https://www.undp.org/sustainable-development-goals/gender-equality>.

Pravidla pro transkripci arabštiny do latinky

Pro přepis arabských termínů do latinky je v této práci použit systém DIN 31635.¹⁷ Pokud má nějaký výraz nebo název ustálenou podobu v českém jazyce, zachovávám ho v této formě pro lepší srozumitelnost. (například slovo *šaría*)

Transliteration of Arabic			1/6					
ARABIC			DIN 31635	ISO 233	ISO/R 233	UN	ALA-LC	EI
Arabic script*			1982 ^(1.0)	1984 ^(2.0)	1961 ^(3.0)	1972 ^(4.0)	1997 ^(5.0)	1960 ^(6.0)
<i>iso</i>	<i>ini</i>	<i>med fin</i>						
Consonants								
01	ا	ا	ā	ā	—	—	—	—
02	ء	أ, ؤ	A	ʾ	—	—	—	—
03	ب	ب	b	b	b	b	b	b
04	ت	ت	t	t	t	t	t	t
05	ث	ث	ṭ	ṭ	ṭ	th	th	th
06	ج	ج	ǧ	ǧ	ǧ	j	j	ǧj
07	ح	ح	ḥ	ḥ	ḥ	ḥ	ḥ	ḥ
08	خ	خ	ḫ	ḫ	ḫ	kh	kh	kh
09	د	د	d	d	d	d	d	d
10	ذ	ذ	ḏ	ḏ	ḏ	dh	dh	dh
11	ر	ر	r	r	r	r	r	r
12	ز	ز	z	z	z	z	z	z
13	س	س	s	s	s	s	s	s
14	ش	ش	š	š	š	sh	sh	sh
15	ص	ص	ṣ	ṣ	ṣ	ṣ	ṣ	ṣ
16	ض	ض	ḍ	ḍ	ḍ	ḍ	ḍ	ḍ
17	ط	ط	ṭ	ṭ	ṭ	ṭ	ṭ	ṭ
18	ظ	ظ	ẓ	ẓ	ẓ	ẓ	ẓ	ẓ
19	ع	ع	ʿ	ʿ	ʿ	ʿ	ʿ	ʿ
20	غ	غ	ǧ	ǧ	ǧ	gh	gh	ǧh
21	ف	ف	f	f	f	f	f	f
22	ق	ق	q	q	q	q	q	q
23	ك	ك	k	k	k	k	k	k
24	ل	ل	l	l	l	l	l	l
25	م	م	m	m	m	m	m	m
26	ن	ن	n	n	n	n	n	n
27	ه	ه	h	h	h	h	h	h
28	ة	ة	B h, t ^(1.1)	ṭ	h, t ^(3.4)	h, t ^(4.3)	h, t ^(5.2)	a, at ^(6.1)
29	و	و	w	w	w	w	w	w
30	ي	ي	y	y	y	y	y	y
31	ى	ى	ā	ÿ	—	y	y	ā
32	لا	لا	lā	la ^ʾ	lā	lā	lā	lā
33	ال	ال	C al- ^(1.2)	ʾal ^(2.2)	al- ^(3.5)	al- ^(4.4)	al- ^(5.3)	al-, ʾl- ^(6.2)

¹⁷ Standardizovaný způsob transkripce, vydaný Německým úřadem pro průmyslovou normalizaci

1. OSN a její světová role v ženských právech

Organizace spojených národů (OSN), je mezinárodní organizace, která byla založena v roce 1945 po skončení druhé světové války. Jejím hlavním cílem je udržovat mír a bezpečnost ve světě, podporovat spolupráci mezi státy, řešit mezinárodní konflikty a podporovat rozvojové programy a ochranu lidských práv.

OSN má sídlo v New Yorku a sestává ze 193 členských států, což z ní činí jednu z největších mezinárodních organizací na světě. Hlavními orgány OSN jsou Valná hromada, která zahrnuje všechny členské státy, a Rada bezpečnosti, která je zodpovědná za zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.¹⁸

OSN hraje klíčovou úlohu při řešení globálních výzev, jako jsou konflikty, chudoba, změna klimatu, lidská práva a humanitární krize. Spolupracuje s různými organizacemi, vládami a nevládními organizacemi na celém světě a usiluje o dosažení mírových a udržitelných řešení těchto problémů prostřednictvím diplomacie, humanitární pomoci a rozvojových programů.¹⁹

Organizace spojených národů již dlouho uznává důležitost prosazování rovnosti žen a mužů a práv žen na Blízkém východě. V průběhu let bylo zavedeno několik rezolucí a strategií k řešení problémů, kterým čelí ženy v tomto regionu. Tyto strategie a rezoluce budou podrobněji analyzovány v následujících kapitolách.

1.1 UN Women

Organizace UN Women (plným názvem United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women), která byla založena v roce 2010, sloučením Rozvojového fondu OSN pro ženy.²⁰

Představuje významný orgán OSN, jejíž hlavním posláním je podpora genderové rovnosti a posílení postavení žen na celém světě. Složení této organizace zahrnuje několik zásadních prvků, kde v jejím čele stojí výkonná ředitelka Sima Sami Iskandar Bahous, která má na starosti celkové řízení a vedení organizace.²¹

¹⁸ OSN Česká Republika. "Historie - OSN Česká Republika." (n.d.) Retrieved October 13, 2023. <https://osn.cz/osn/historie/>.

¹⁹ United Nations "Maintain International Peace and Security." Retrieved December 5, 2023. <https://www.un.org/en/our-work/maintain-international-peace-and-security>.

²⁰ UN Women – Headquarters. (n.d.) "About UN Women," Retrieved October 13, 2023. <https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>

²¹ United Nations "Executive Director of UN-Women Secretary-General." (n.d.) Retrieved November 22, 2023. <https://www.un.org/sg/en/content/profiles/sima-bahous>.

UN Women podléhá dohledu Valné hromady OSN, což je nejvyšší orgán organizace, kde zastupitelé 193 členských států mají možnost vyjádřit svůj názor a schvalovat klíčová rozhodnutí.²²

V současné době, kdy nerovnost pohlaví a násilí vůči ženám přetrvávají jako globální výzvy, zastává UN Women podstatnou úlohu v prosazování rovnosti pohlaví a ochraně práv žen. UN Women na Blízkém východě a v Severní Africe realizuje různé projekty a programy, které se týkají například vzdělání pro dívky a ženy, ekonomického rozvoje, zdravotní péče, prevence násilí vůči ženám a podpory politické účasti žen. Důležitou součástí její práce je také spolupráce s místními a národními vládami, nevládními organizacemi a občanskou společností.²³

V rámci úsilí o podporu rovných práv žen a odstranění diskriminace se UN Women zaměřuje na několik klíčových oblastí. Jednou z hlavních priorit je posílení ženských práv prostřednictvím legislativních a institucionálních reforem. Organizace se angažuje v odstranění diskriminačních zákonů a aktivně podporuje vytváření právních rámců, které chrání práva žen a jejich svobodu.²⁴

Dalším významným cílem UN Women je podpora ekonomické nezávislosti žen a podnikání.²⁵ To zahrnuje poskytování školení, zajištění přístupu k finančním zdrojům a iniciativy podporující rozvoj ženských podniků. Tímto způsobem organizace aktivně přispívá k posilování ekonomické pozice žen ve společnosti.

V boji proti násilí páchanému na ženách a dívkách se UN Women angažuje prostřednictvím podpory programů zaměřených na prevenci násilí. V tomto případě poskytuje organizace důležité služby obětem násilí a usiluje o příslušné legislativní změny, aby zajistila těmto obětem spravedlivý přístup k jejich právům.²⁶

Další klíčovou oblastí je podpora politické účasti žen a zvyšování jejich zastoupení v politických a veřejných sférách.²⁷ Tato snaha přispívá k vytváření rovnocennějšího politického prostředí a zajišťuje, že hlas žen je adekvátně zastoupen ve veřejném rozhodování.

V rámci vzdělávacích kampaní a informačních programů UN Women usiluje o posílení povědomí o právech žen a dívek. Tímto způsobem organizace aktivně přispívá k vytváření informovanější společnosti a podporuje osvětu v oblasti rovných příležitostí pro všechny.

²²UN Women. Chief, Governance and Participation Section." UN Women Jobs - 112817- UN women: Chief, governance and participation sect. Retrieved November 20, 2023. https://jobs.undp.org/cj_view_job.cfm?cur_job_id=112817.

²³UN Women – Headquarters "About UN Women." Retrieved October 18, 2023. <https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>

²⁴Ibid.

²⁵Ibid

²⁶Ibid

²⁷Ibid

Celkově lze konstatovat, že UN Women systematicky a komplexně přistupuje k problematice posilování postavení žen ve společnosti prostřednictvím těchto klíčových oblastí intervence.

Práce této organizace překračuje hranice jednotlivých států a přináší změny na celosvětové úrovni. UN Women by tedy měla být symbolem naděje pro miliony žen, které bojují za svá práva a důstojnost ve svém každodenním životě.

1.1.1. Regionální kancelář UN Women pro arabské státy

Regionální kancelář UN Women pro arabské státy (ROAS) byla založena v Káhiře, Egyptě, v roce 2012, a působí v 17 zemích arabského regionu, jako jsou například: Egypt, Irák, Jordánsko, Libanon, Maroko, Palestina, Sýrie, Tunisko, Jemen. V Sýrii a v Jemenu momentálně UN Women působí omezeně, a to kvůli přetrvávajícím konfliktům v těchto zemích. Tyto země se prostřednictvím UN Women zaměřují na dosahování rovnosti pohlaví a prosazování práv žen.²⁸

ROAS realizuje trojitý mandát UN Women prostřednictvím vývoje norem, regionálních programů a koordinace mezi agenturami. Podle čtyřletého Strategického plánu, který je kompatibilní s globálními plány UN Women, podporuje zemské kanceláře UN Women, poskytuje technickou pomoc nezbytným agenturám a spolupracuje s kanceláří UN Women ve Spojených arabských emirátech.²⁹

Hlavním cílem ROAS je podpora rovnosti pohlaví, osamostatnění žen a dosažení cílů Agendy 2030 skrze efektivní partnerství a sdílení osvěty v regionu. ROAS zajišťuje kontrolu kvality a podporu iniciativ v souladu s mezinárodními rámcovými dohodami.³⁰

²⁸ UN Women “Regional Office for the Arab States.” Retrieved October 10, 2023. <https://arabstates.unwomen.org/en/about-us/regional-office>

²⁹Ibid.

³⁰Ibid

2. Rezoluce rady bezpečnosti č. 1325 - Ženy, mír a bezpečnost

Kapitola věnovaná rezoluci Rady bezpečnosti Organizace spojených národů č. 1325 je rozvinutá dalšími rezolucemi, které se dohromady začleňují pod Agendu o ženách, míru a bezpečnosti.

Rezoluce představuje významný krok směrem k začlenění genderových perspektiv do globálního úsilí o udržení míru a bezpečnosti. Rezoluce č. 1325 byla schválena 31. října 2000 a klade důraz na roli žen v mírových procesech a na jejich ochranu v konfliktních situacích.³¹

V rámci této kapitoly se zaměřím a analyzuji principy obsažené v rezoluci č. 1325, kde zhodnotím její konkrétní dopady a působení na Blízkém východě. Tato oblast, charakterizovaná rozsáhlými konflikty a nestabilitou, poskytuje vhodné prostředí pro zkoumání, do jaké míry a jakým způsobem rezoluce Rady bezpečnosti č. 1325 ovlivňuje ženskou otázku a implementaci práv žen v této citlivé oblasti.

Analyzuji, jak se principy rezoluce promítají do konkrétních opatření a strategií na Blízkém východě a jaká je role Organizace spojených národů v prosazování těchto principů ve prospěch žen v regionu.

Rezoluce usiluje nejen o prosazení takzvaného společného jazyka pro ženy a dívky, ale i o přístup sjednocení snah směřujícím k ukončení veškerého násilí proti ženám a dívkám na Blízkém východě a k podpoře pokroku směrem k rovnosti pohlaví.³²

Rezoluce vyzývá členské státy Organizace spojených národů, aby posílily své reakce na rovnost žen a mužů, mír a bezpečnost, a doporučuje provést tato opatření prostřednictvím vyhrazených národních akčních plánů. Představuje snahu posunout se k větší rovnosti pohlaví a zlepšit účast žen ve všech fázích mírových procesů, s cílem dosáhnout trvale udržitelného míru a bezpečnosti.³³

Ženské organizace zaznamenaly přínosy z rezoluce č. 1325 díky mezinárodním finančním prostředkům na související projekty, které se jim těžko dostávaly od místních vlád.³⁴

³¹United States Institute of Peace. "What Is UNSCR 1325?," (May, 2016) Retrieved December 5, 2023 https://www.usip.org/gender_peacebuilding/about_UNSCR_1325#:~:text=What%20are%20the%20four%20pillars%20of%20UNSCR%201325%3F&text=Each%20of%20the%20resolution%27s%20mandates,Prevention%2C%20and%20Relief%20and%20Recovery.

³² Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. "Agenda Ženy, Mír a Bezpečnost," (n.d.) Retrieved December 5, 2023. https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/agenda_zeny_mir_a_bezpecnost/index.html

³³ Ibid

³⁴United States Institute of Peace. "What Is UNSCR 1325?," (May, 2016) Retrieved December 5, 2023 https://www.usip.org/gender_peacebuilding/about_UNSCR_1325#:~:text=What%20are%20the%20four%20pillars%20of%20UNSCR%201325%3F&text=Each%20of%20the%20resolution%27s%20mandates,Prevention%2C%20and%20Relief%20and%20Recovery.

Pro skutečné změny je však nezbytné, aby mužské a ženské vůdčí osobnosti přijaly hodnoty genderové spravedlnosti, které jsou považovány za národní zájem všech.³⁵

2.1 Klíčové body Rezoluce rady bezpečnosti č. 1325

Tato rezoluce je první významnou snahou o začlenění genderové perspektivy do otázek míru a bezpečnosti a klade důraz na účast žen na všech úrovních procesů prevence, řešení konfliktů a obnovy po konfliktech.³⁶

Rezoluce rady bezpečnosti č. 1325, určuje čtyři pilíře nebo prioritní oblasti, které jsou zásadní pro provádění jeho zásad.

Tyto pilíře jsou:³⁷

1. Účast: Tento pilíř zdůrazňuje důležitost účasti žen ve všech aspektech mírového a bezpečnostního úsilí, včetně předcházení konfliktům, mírových jednání, mírových operací a obnovy po konfliktu.³⁸

2. Prevence: Tento pilíř se zaměřuje na prevenci násilí na ženách a dívkách v konfliktních situacích, včetně sexuálního a genderově podmíněného násilí. Zaměřuje se na ochranu žen a dětí před sexuálními útoky či obchodování s lidmi, což jsou v regionu běžné praktiky během ozbrojených konfliktů.³⁹

Během konfliktů na Blízkém východě jsou znásilnění a sexuální násilí často zamýšleny jako projev vítězství, zastrašení populace, rozbití rodin a v některých případech snaha o změnu etnického složení další generace. Někdy se znásilnění používá k záměrnému nakažení žen HIV, aby ženy ze zaměřené komunity byly neschopné mít děti, nebo naopak, kde se etnicita dědí

³⁵ International Alert, Twenty years of implementing UNSCR 1325 and the women, peace and security agenda: Lessons from the field, (October, 2020) Retrieved December 10, 2023 <https://www.international-alert.org/publications/twenty-years-implementing-uns-cr-1325-and-women-peace-and-security-agenda/>

³⁶ United States Institute of Peace. (May, 2016) "What Is UNSCR 1325?," Retrieved December 5, 2023 https://www.usip.org/gender-peacebuilding/about_UNSCR_1325#:~:text=What%20are%20the%20four%20pillars%20of%20UNSCR%201325%3F&text=Each%20of%20the%20resolution%27s%20mandates.Prevention%2C%20and%20Relief%20and%20Recovery

³⁷ George, Nicole, and Laura J Shepherd. "Introduction: Women, Peace and Security: Exploring the Implementation and Integration of UNSCR 1325." *International Political Science Review / Revue Internationale de Science Politique* 37, no. 3 (2016): 297–306. <http://www.jstor.org/stable/44632282>.

³⁸ EGNELL, ROBERT. "Gender Perspectives and Military Effectiveness: Implementing UNSCR 1325 and the National Action Plan on Women, Peace, and Security." *PRISM* 6, no. 1 (2016): 72–89. <http://www.jstor.org/stable/26470433>.

³⁹ "The Four Pillars of United Nations Security Council Resolution 1325 | She Stands For Peace," (n.d.) Retrieved December 5, 2023. <https://www.un.org/shestandsforpeace/content/four-pillars-united-nations-security-council-resolution-1325>

prostřednictvím mužské linie, aby byly donuceny mít potomky. Ženy jsou často znásilňovány během konfliktů s cílem ponížit jejich mužské příbuzné, manžely a rodiny. Zprávy po zprávě popisují, jak jsou ženy znásilňovány a mučeny před svými manželi, a dokonce i před svými dětmi.⁴⁰

3. Ochrana: Tento pilíř vyzývá k ochraně žen a dívek v konfliktních situacích, včetně poskytování humanitární pomoci a ochrany jejich lidských práv.⁴¹

4. Pomoc a zotavení: Tento pilíř zdůrazňuje důležitost úsilí o pomoc a obnovu pro ty, kteří přežili konflikt, zejména ženy a dívky, včetně poskytování zdravotní péče, psychologické a sociální podpory a ekonomických příležitostí.⁴²

2.2 Výzvy Rezoluce rady bezpečnosti č. 1325 na Blízkém východě

Na začátek je velmi důležité poznamenat, že každá země v regionu má své vlastní specifické výzvy a kontexty, což znamená, že překážky, kterým jednotlivé země na Blízkém východě čelí mohou být různé a vyžadují individuální přístup k řešení.

Tato rezoluce je první významnou snahou o začlenění genderové perspektivy do otázek míru a bezpečnosti a klade důraz na účast žen na všech úrovních procesů prevence, řešení konfliktů a obnovy po konfliktech.⁴³

I přesto však tato rezoluce není dostatečně a konzistentně na Blízkém východě využívána. Tyto rozdíly jsou ovlivněny faktory jako je kontrast mezi venkovem a městem, náboženskými nebo sekulárními příslušnostmi a socioekonomickým postavením.⁴⁴

Rezoluce č.1325 nejen vyzvala vlády, aby uznaly klíčový přínos žen, ale naléhala na ně, aby i v tomto duchu jednaly. V roce 2005 vyzvala Bezpečnostní rada jednotlivé země, aby vytvořily své vlastní prostředky pro jejich implementaci prostřednictvím národních akčních plánů (NAP) a žádá členské státy, aby zvýšily účast žen v procesu udržování míru a bezpečnosti.⁴⁵

⁴⁰ Hague, Gill. "Violence against Women in War and Conflict." (2016.)

⁴¹ "The Four Pillars of United Nations Security Council Resolution 1325 | She Stands For Peace," (n.d.) Retrieved December 5, 2023. <https://www.un.org/shestandsforpeace/content/four-pillars-united-nations-security-council-resolution-1325>

⁴² Ibid

⁴³ Hague, Gill "Violence against Women in War and Conflict." (2016.)

⁴⁴ Rayman, Paula M., Seth Izen, and Emily Parker. "UNSCR 1325 in the Middle East and North Africa: Women and Security." US Institute of Peace. (2016) <http://www.jstor.org/stable/resrep12523>.

⁴⁵ Hood, Melody. "What Are National Action Plans and Why Do They Matter?," (August 10, 2016) Retrieved December 7, 2023. <https://www.inclusivesecurity.org/2016/08/10/national-action-plan-matter/>.

Schválení a implementace NAP u některých zemí se ukázalo jako obtížné, především kvůli nedostatečné politické vůli, nedostatku vládního vedení a zapojení nedostatku nezbytných cílených zdrojů. Celková neinformovanost o této rezoluci může představovat hlavní překážku jak pro spuštění kampaní pro rezoluci č. 1325, tak pro nábor aktérů nezbytných pro její implementaci.⁴⁶

Dalším faktorem mohou být některé hluboce zakořeněné tradice a praktiky ve společnosti, které mohou být v rozporu s principy rovnosti pohlaví. Odpor vůči jakýmkoli změnám týkajících se těchto tradic může představovat významnou překážku.⁴⁷

Průzkumná řízení OSN zaměřená na mír a bezpečnost provedená v letech 2014–2015, která se soustředila na mírové operace, budování míru a implementaci UNSCR 1325, zdůraznila nedostatečné uznání mezi členskými státy a v rámci OSN nedostatek potenciálu plně integrovat genderovou perspektivu do procesů míru a bezpečnosti.⁴⁸

Rezoluce č. 1325 podle kritiky marginalizuje antimilitaristický feminismus při prosazování mezinárodního míru a bezpečnosti. Prodej vojenských zbraní do zemí, jako jsou Jemen, Sýrie, Irák, Libye a Palestina, přispívá k udržování konfliktů a zhoršuje násilí páchané na ženách a dívkách. Implementující státy a agentury interpretují principy Agendy WPS způsobem, který vyhovuje jejich zájmům, s minimálními zlepšeními účasti žen.⁴⁹

Soubor "Women, Peace and Security: Exploring the implementation and integration of UNSCR 1325" nabízí několik klíčových doporučení pro politiky a praktiky. Zaprvé, je nezbytné začlenit ženy do všech fází mírových procesů. Dále je klíčové zavést přístupy citlivé k pohlaví, které respektují specifické potřeby žen a dívek v konfliktních oblastech. Podpora rozvoje dovedností a kapacit žen v těchto oblastech je rovněž důležitá. Politici by měli zajistit dostatečné finanční zdroje pro implementaci iniciativ na podporu žen v oblasti Míru a Bezpečnosti.⁵⁰

Ačkoliv rezoluce č. 1325 představuje důležitý nástroj pro podporu rovnosti pohlaví na Blízkém východě, překážky spojené s konflikty, kulturou, nedostatkem vzdělání, a dalšími

⁴⁶ Hood, Melody. (August 10, 2016) "» What Are National Action Plans and Why Do They Matter?," Retrieved December 7, 2023. <https://www.inclusivesecurity.org/2016/08/10/national-action-plan-matter/>.

⁴⁷ International Alert (October, 2020), Twenty years of implementing UNSCR 1325 and the women, peace and security agenda: Lessons from the field, Retrieved December 10, 2023 <https://www.international-alert.org/publications/twenty-years-implementing-uns-cr-1325-and-women-peace-and-security-agenda/>

⁴⁸ "Women, Peace and Security: Closing the Security Council's Implementation Gap : Research Report : Security Council Report," (n.d.) Retrieved December 7, 2023 <https://www.securitycouncilreport.org/research-reports/women-peace-and-security-closing-the-security-councils-implementation-gap.php>.

⁴⁹ Abu Habib Lina, Abdel Khalik Zeina, and Naji Oday.. "Women, Peace and Security in the Arab Region." Policy Paper. (n.d) Retrieved December 7, 2023. <https://arabstates.unwomen.org/sites/default/files/Field%20Office%20Arab%20States/Attachments/2021/07/WPS-Policy%20Paper-EN.pdf>

⁵⁰ George, Nicole, and Laura J Shepherd. "Introduction: Women, Peace and Security: Exploring the Implementation and Integration of UNSCR 1325."

faktory znamenají, že cesta k plné implementaci bude vyžadovat systematický a koordinovaný přístup ke zmírnění těchto výzev které jsou popsány následovně.⁵¹

2.2.1. *Konfliktní situace*

Region Blízkého východu je často postižen konflikty a nestabilitou, což může ztížit plné uplatnění rezoluce č. 1325. Konflikty často způsobují humanitární krize a narušují účast žen v mírových procesech.⁵²

Přítomnost ozbrojených konfliktů a jejich negativní dopad na ženy a dívky zůstává výzvou, která komplikuje dosažení cílů rezoluce. Během posledních deseti let zažil region arabských států řadu konfliktů, které vyústily ve zhoršení násilí páchaného na ženách a dívkách. V takových momentech jsou ženy nejvíce ohroženy a vystaveny sexuálnímu násilí, nuceným svatbám, vykořisťování, a obchodováním s lidmi.⁵³

Pachatelé těchto trestních činů zneužívají zvýšenou absenci trestu v kontextu konfliktů, kde existuje jen omezené množství formálních mechanismů spravedlnosti k nápravě škod. Tato situace je dále komplikována migrací, která zvyšuje zranitelnost postižených.⁵⁴

Genderové nerovnosti jsou v konfliktních situacích, během vysídlení a okupací, hluboce zakořeněny. Porušování konceptu právního státu se stává běžným jevem v průběhu konfliktů, vysídlení a politických otřesů. Toto porušování práv je patrné i v období stability, kdy právní systém diskriminuje ženy. V době konfliktu se státy často zaměřují na militarizaci a ochranu státu, což vede k opomenutí podpory genderové rovnosti a prevence genderově motivovaného násilí.⁵⁵

V některých státech, jako například Irák a Jemen, konflikty vedly k politickému rozkolu s následným geografickým rozdílem v právech žen a dívek. Tento stav je částečně determinován politickým vlivem v jednotlivých částech země. Tímto způsobem se genderové

⁵¹ Rayman, Paula M., Seth Izen, and Emily Parker. (2016) "UNSCR 1325 in the Middle East and North Africa

⁵² Florea Hudson, Natalie. "UNSCR 1325: The Challenges of Framing Women's Rights as a Security Matter." NOREF. (February, 2013) Retrieved December 7, 2023. https://www.peacewomen.org/sites/default/files/natalie_florea_hudson_0.pdf.

⁵³ Pratt, Nicola. "Reconceptualizing Gender, Reinscribing Racial—Sexual Boundaries in International Security: The Case of UN Security Council Resolution 1325 on 'Women, Peace and Security.'" *International Studies Quarterly* 57, no. 4 (2013): 772–83. <http://www.jstor.org/stable/24014649>.

⁵⁴ International Alert (2020), Twenty years of implementing UNSCR 1325 and the women, peace and security agenda: Lessons from the field

⁵⁵ Ibid

nerovnosti prohlubují a stávají se obtížně přístupnými v situacích, kdy je třeba zajistit spravedlnost pro postižené ženy a dívky.⁵⁶

2.2.2. Tradice a kultura

Rozpor mezi tradičními hodnotami a normami obsaženými v rezoluci představuje značnou překážku. Kulturní odpor vůči změnám ve vnímání rolí žen a jejich účasti v rozhodovacích procesech zvyšuje obtíže při prosazování genderové rovnosti a prosazování práv žen.⁵⁷

2.2.3. Nedostatek povědomí o rezoluci

Nedostatek povědomí o rezoluci a nízká úroveň vzdělání v některých oblastech regionu omezuje schopnost dosahovat plného potenciálu rezoluce. Zvýšení informovanosti a poskytování vzdělávacích prostředků jsou klíčové pro úspěšné překonání této překážky.⁵⁸

2.2.4. Omezený přístup ke vzdělání a zaměstnání pro ženy

Omezený přístup žen ke vzdělání a zaměstnání omezuje jejich schopnost se aktivně účastnit rozhodovacích procesů. Tato překážka brání dosažení rovnosti pohlaví v oblasti míru a bezpečnosti, neboť vzdělané a zaměstnané ženy jsou v těchto sférách klíčovými aktéry.⁵⁹

2.2.5. Nedostatek institucionální podpory

Nedostatečné institucionální mechanismy pro monitorování a hodnocení účasti žen v oblasti míru a bezpečnosti významně zpomalují proces implementace rezoluce. Posílení institucionální podpory je nezbytné pro úspěch rezoluce na Blízkém východě.⁶⁰

⁵⁶ NDP, UNFPA, UNESCWA, UN Women. (2018). “*Gender justice and the law in the Arab Region*.” UN Women | Arab States. Retrieved December 16, 2021, from <https://arabstates.unwomen.org/en/digital-library/publications/2018/12/gender-justice-and-the-law-in-the-arab-region>

⁵⁷Florea Hudson, Natalie. (February ,2013) “UNSCR 1325: The Challenges of Framing Women’s Rights as a Security Matter.” NOREF., Retrieved December 7, 2023. https://www.peacewomen.org/sites/default/files/natalie_florea_hudson_0.pdf.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Rayman, Paula M., Seth Izen, and Emily Parker. (2016) “UNSCR 1325 in the Middle East and North Africa: Women and Security.” US Institute of Peace., <http://www.jstor.org/stable/resrep12523>.

⁶⁰ Ibid

2.2.6. Nejednotnost a politické změny

Politická nestabilita v regionu narušuje pokrok v implementaci Rezoluce č. 1325. Politické změny často vedou k přehodnocení priorit a postojů vůči otázkám rovnosti pohlaví. Na příklad v Egyptě brání implementaci UNSCR 1325 nedostatek politické vůle, nedostatečné vedení a zapojení ze strany vlády a nedostatek nezbytných a cílených prostředků. Zprávy zároveň zaznamenávají, že omezená účast žen na politické scéně je způsobena kulturními a sociálními normami a že práva žen jsou podkopána trvajícím politickou a ekonomickou nestabilitou v zemi.⁶¹

2.2.7. Bezpečnostní výzvy

Problémy, které komplikují plnění cílů obsažených v Rezoluci OSN č. 1325, jež se týká účasti žen v mírových procesech a bezpečnostních otázkách. Bezpečnostní výzvy zde mohou zahrnovat ozbrojené konflikty, politickou nestabilitu a další faktory.

Eileen Kuttab z Institutu ženských studií na Birzeit University uvedla, že „rezoluce jako 1325 jsou převážně irelevantní“ v palestinských územích, která jsou „ne v konfliktu nebo po konfliktu, ale uprostřed národně osvobozenického hnutí, kde jsou práva žen přehlížena.“⁶² Zpráva rovněž zdůrazňuje, že 1325 se nezmiňuje o sociálních či ekonomických právech, jako jsou právo na základní životní podmínky či právo na bydlení, a tak nedostatečně pokrývá skutečné potřeby a priority žen na místě. Nicméně zpráva také zdůrazňuje úsilí palestinských ženských organizací na podporu rovnosti pohlaví a posilování žen a poznamenává, že UNSCR 1325 sloužila jako sjednocující síla mezi ženskými skupinami na Západním břehu a v Gaze.⁶³

Pro úspěšné zapojení žen do mírových procesů je potřeba inovativních přístupů, což může zahrnovat vytváření specifických programů, školení a strategií zaměřených na adresování konkrétních bezpečnostních hrozeb a výzev, kterým ženy čelí. To může zahrnovat i posílení postavení žen v prevenci konfliktů, ochraně lidských práv nebo podpoře sociální stability.

⁶¹ Rayman, Paula M., Seth Izen, and Emily Parker. (2016) “UNSCR 1325 in the Middle East and North Africa: Women and Security.” US Institute of Peace, <http://www.jstor.org/stable/resrep12523>.

⁶²Ibid

⁶³Ibid.

2.3 Rovnost Pohlaví v mírových procesech: významné přínosy Rezoluce č. 1325

Rezoluce OSN č. 1325 poskytuje výhody, kde jedna z hlavních výhod představuje přístup, který je schopný sjednotit různorodé skupiny žen a vytvořit jim obecně sdílený způsob komunikace. Tato rezoluce usnadnila vytváření koalic, stanovila zastánce a zlepšila interakce mezi nevládními organizacemi žen a vládními aktéry. Na Západním břehu Jordánska a v Gaze přispěla k malým změnám v mentalitě na místní úrovni v Egyptě prostřednictvím úsilí, jako jsou školení a letní školy pro mládež⁶⁴

Rezoluce č. 1325 zlepšila interakce mezi ženskými NGOs a vládními aktéry, podporující spolupráci na společných cílech. Rezoluce se osvědčila v řešení výzev, kterým čelí organizace zabývající se právy žen, zejména při získávání financí pro projekty spojené s právy žen a mírovými iniciativami. Mezinárodní finanční podpora, umožněná Rezolucí 1325, byla klíčová pro projekty, které měly potíže získat dostatečnou podporu od místních vlád.

Agenda týkající se žen, míru a bezpečnosti na Blízkém východě prochází procesem pokroku. Je však důležité zdůraznit, že tento pokrok probíhá pomalu a nerovnoměrně.⁶⁵

3. Agenda 2030

Agenda 2030, známá též jako Cíle udržitelného rozvoje, má za cíl podporovat rovnost žen a mužů a posilovat postavení žen po celém světě. Představuje závazek vymýtit chudobu a dosáhnout celosvětového udržitelného rozvoje do roku 2030, s důrazem na to, aby žádný jednotlivec nezůstal vyloučen a byla respektována jeho lidská práva. Má za úkol podporovat ekonomický růst a sociální spravedlnost.⁶⁶

Přijetí této agendy představovalo zásadní mezník, který byl oslavován na Valném shromáždění Organizace spojených národů v roce 2015, je globální iniciativou, kterou schválily všechny členské státy OSN. Agenda 2030 stanovuje 17 Cílů udržitelného rozvoje a 169 cílových ukazatelů, které mají být dosaženy v průběhu těchto 15 let do roku 2030.⁶⁷

⁶⁴ Rayman, Paula M., Seth Izen, and Emily Parker. (2016) "UNSCR 1325 in the Middle East and North Africa: Women and Security." US Institute of Peace., <http://www.jstor.org/stable/resrep12523>.

⁶⁵ Labonte, Melissa, and Gaynel Curry. "Women, Peace, and Security: Are We There Yet?" *Global Governance* 22, no. 3 (2016): 311–19. <http://www.jstor.org/stable/44860962>.

⁶⁶ UN Women. "Turning Promises into Action: Gender Equality in the 2030 Agenda for Sustainable Development." UN Women – Arab States, 2018. Retrieved November 21, 2023. <https://arabstates.unwomen.org/en/digital-library/publications/2018/4/turning-promises-into-action-2030-agenda#view>.

⁶⁷ Feltovic, Michael. "The UN's Sustainable Development Goals in the Middle East." Anera, (December 16, 2022) Retrieved November 7, 2023. <https://www.anera.org/blog/the-uns-sustainable-development-goals-in-the-middle-east/>

V kontextu Blízkého východu hraje Agenda 2030 zásadní roli v posilování práv žen. Její smysl spočívá v tom, že přináší konkrétní závazky k dosažení rovnosti pohlaví ve všech oblastech společnosti.⁶⁸

Zajišťuje, aby ženy na Blízkém východě měly rovnocenný přístup k vzdělání, práci a politickému zastoupení. Agenda 2030 podněcuje ke změnám ve společenských normách a právních rámcích, které omezují postavení žen, a tak přispívá k budování inkluzivnější a rovnostářské společnosti v tomto regionu.

V oblastech jako Palestina, Libanon a Jordánsko, kde jsou zdravotní, vzdělávací a zemědělské sektory často křehké, lidé, kteří již nyní trpí hladem a chudobou, čelí další nerovnosti ve srovnání s bohatšími národy. Tyto zranitelné skupiny jsou v rozporu s cíli Agendy 2030, která se snaží zajistit spravedlivý a udržitelný přístup ke zdraví, vzdělání a potravinám pro všechny.⁶⁹

3.1. Bod číslo 5 Agendy 2030 a rovnost pohlaví

Bod číslo 5 Agendy 2030 je klíčovým pilířem v otázce rovnosti pohlaví. Zaměřuje se na dosažení plné rovnosti a posílení postavení žen a dívek. V kontextu Blízkého východu to znamená podporu programů a iniciativ, které bojují proti diskriminaci žen.⁷⁰

Tímto způsobem SDG 5 představuje důležitý krok směrem ke globální rovnosti pohlaví a posílení postavení žen a dívek. Agenda 2030 by měla zajistit ženám rovný přístup ke vzdělání a profesním příležitostem a umožnit aktivní účast žen v politickém a veřejném životě. Její implementace na tomto území zahrnuje konkrétní cíle a ukazatele, které usilují o zlepšení přístupu žen ke vzdělání, zdravotní péči, pracovním příležitostem a politické účasti. I přes nárůst počtu žen v politických pozicích stále existuje nerovnost v zastoupení ve vládách a v soukromém sektoru.⁷¹

Cílem tohoto bodu je dosáhnout rovnosti a příležitostí pro ženy a dívky bez násilí a diskriminace. Rovnost pohlaví je klíčovým cílem udržitelného rozvoje, neboť všechny Cíle udržitelného rozvoje závisí na jeho dosažení.⁷²

⁶⁸ Feltovic, Michael. "The UN's Sustainable Development Goals in the Middle East." Anera, (December 16, 2022) Retrieved November 7, 2023. <https://www.anera.org/blog/the-uns-sustainable-development-goals-in-the-middle-east/>

⁶⁹ Ibid

⁷⁰ The Global Goals, "Goal 5: Gender Equality." (April 18, 2023) Retrieved November 21, 2023. <https://www.globalgoals.org/goals/5-gender-equality/>

⁷¹ UNDP. "Sustainable Development Goals,"

⁷² UN Women. "Turning Promises into Action: Gender Equality in the 2030 Agenda for Sustainable Development." UN Women – Arab States, 2018. Retrieved November 21, 2023. <https://arabstates.unwomen.org/en/digital-library/publications/2018/4/turning-promises-into-action-2030-agenda#view>.

Jeho konkrétní podcíle jsou následující:⁷³

1. Ukončit veškeré formy diskriminace vůči ženám a dívkám po celém světě.
2. Zajistit všeobecný přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a reprodukčním právům, což odpovídá akčnímu programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji a Pekingské akční platformě⁷⁴, a to v souladu s výstupními dokumenty revizních konferencí.
3. Provést reformy směřující k poskytnutí ženám rovných práv k ekonomickým zdrojům a k zajištění přístupu k vlastnictví a kontrole nad půdou a jinými formami majetku, finančním službám, dědictví a přírodním zdrojům, a to v souladu s vnitrostátními zákony.
4. Přijmout a posílit efektivní zákony a právní předpisy podporující rovnost žen a mužů a posílit postavení všech žen a dívek na všech úrovních.

V polovině roku 2030 lze pozorovat nedostatečný pokrok v dosahování Cíle udržitelného rozvoje (SDG) č. 5, který se zaměřuje na genderovou rovnost. Zpráva (The Gender Snapshot 2023) naznačuje, že svět nedostatečně naplňuje očekávání v oblasti práv žen a dívek a to protože dva ukazatele SDG 5 jsou "blízko dosažení cíle", a žádný z ukazatelů SDG 5 není na úrovni "cíl splněn nebo téměř splněn".⁷⁵

V Arabských zemích chybí zákony jako jsou například zákony chránící ženy před domácím násilím, a také je třeba urgentního jednání ke změně diskriminačních zákonů. Rovněž je nezbytné bojovat proti genderově podmíněnému násilí a škodlivým praktikám, jako je například dětský sňatek, nebo mrzačení ženských pohlavních orgánů. Na Blízkém východě se tato praxe vyskytuje v Ománu, Spojených arabských emirátech, Jemenu, stejně jako v Iráku,

⁷³ UN Women. "Equality in Law for Women and Girls by 2030: A Multistakeholder Strategy for Accelerated Action." UN Women – Arab States. (2019) Retrieved November 21, 2023. <https://arabstates.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/10/equality-in-law-for-women-and-girls-by-2030#view>.

⁷⁴ Pekingská akční platforma (anglicky Beijing Platform for Action) je dokument vydaný na Čtvrté světové konferenci OSN o ženách, která se konala v září 1995 v Pekingu, Číně. Tato konference byla historickým mezníkem v mezinárodních snahách o posílení práv žen a dosažení rovnosti pohlaví. https://www.undp.org/ukraine/publications/what-beijing-platform-action?gad_source=1&gclid=EAIaIQobChMI35f6qu2hgwMViex3Ch3W_QmnEAAAYAiAAEgLunvD_BwE

⁷⁵ UN Women and United Nations Department of Economic and Social Affairs, Statistics Division. The Gender Snapshot 2023 (2023). Retrieved December 10, 2023. <https://bit.ly/gender-snapshot-2023>

Íránu, Jordánsku a Palestině.⁷⁶ Nerovnoměrné rozdělení neplacené péče a domácí práce mezi ženami a muži přispívá k nižším příjmům žen a omezuje jejich čas na mimo-pracovní aktivity.⁷⁷

4. Implementace práv žen na Blízkém východě

Tato kapitola se zabývá detailním pohledem na právní předpisy týkající se rovnosti pohlaví a ochrany před genderově podmíněným násilím v několika vybraných arabských zemích, kterými jsou: Palestina, Libanon, Sýrie, Egypt.

Rozhodla jsem se analyzovat reporty týkající se práv žen na Blízkém východě z Oficiálních webových stránek UNFPA in Arab States (United Nations Population Fund in Arab States). Tyto reporty (Gender Justice & the Law in the Arab States Region), detailně popisují v každé zemi trestní právo, zákony o právním postavení jedince a pracovní právo.⁷⁸

Hlavním zaměřením budou 4 země, kterými jsou: Sýrie, Palestina, Libanon a Egypt, a to z toho důvodu, že tyto čtyři arabské země jsou součástí regionu s komplexním socio historickým pozadím a procházejí jak ekonomickými, tak i válečnými problémy. UNFPA in Arab States poskytla ucelený pohled na aktuální stav práv žen v těchto zemích, a tím otevřela prostor k hlubšímu porozumění výzev a pokroků v oblasti rovnosti pohlaví.

Region Blízkého východu je známý politickými konflikty a kulturní různorodostí. Práva žen v těchto zemích jsou tedy neodmyslitelně propojena s těmito složitými faktory. Zpráva UNFPA poskytuje cenný rámec pro zhodnocení současné situace, ať už se jedná o vliv politických změn, účast ženských hnutí nebo aktuální výzvy, jimž ženy čelí.

4.1. Egypt

V Egyptě čelí ženy specifickým výzvám a omezením v oblasti práv. I přesto, že existují některá základní právní ustanovení chránící ženská práva, v praxi mohou být tato práva narušena sociokulturními normami a praktikami.⁷⁹

⁷⁶UNFPA, “Female Genital Mutilation (FGM) Frequently Asked Questions.” United Nations Population Fund, (February 2022) Retrieved December 10, 2023. <https://www.unfpa.org/resources/female-genital-mutilation-fgm-frequently-asked-questions>.

⁷⁷ UN Women. “The role of the care economy in promoting gender equality.” UN Women | Arab States. (2020) Retrieved November 16, 2023, <https://arabstates.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/12/the-role-of-the-care-economy-in-promoting-gender-equality>

⁷⁸UNFPA, UNDP, UN Women, ESCWA, “Unfpa Arabstates | Gender Justice & the Law in the Arab States Region.” UNFPA, (December 2018). Retrieved 20 December, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/en/publications/gender-justice-and-law-arab-states-region>.

⁷⁹ UNFPA Egypt. “Gender-Based Violence,” (March 8, 2022) Retrieved November 10, 2023 <https://egypt.unfpa.org/en/node/22540>.

Mezi tyto výzvy patří jmenovitě rozšíření ženské obřízky, se kterou se v nějaké její formě i přes její ilegalitu setkala kolem 86 % egyptských žen.⁸⁰

Navzdory pokrokům ve školství, zůstávají zaměstnanost a mzdy pro ženy nízké. Vysoké náklady na péči o děti, nerovnoměrné rozdělení domácích prací, negativní postoj k ženám v zaměstnání, omezená mobilita, právní bariéry, trvající rozdíly v odměňování a sexuální obtěžování na pracovišti představují hlavní překážky. Autoři zprávy tvrdí, že tato nerovnost vážně brání ekonomickému rozvoji Egypta, navzdory investicím do lidského kapitálu.⁸¹

Zpráva analyzuje omezení, s nimiž se mladé ženy v Egyptě setkávají při účasti na pracovním trhu, zkoumá iniciativy vlády a nevládních organizací na řešení těchto problémů a prezentuje politická opatření k posílení ekonomické pozice mladých žen.⁸²

UNFPA ve spolupráci s NCW zřídila první specializované kliniky pro ženy, které byly vystaveny násilí. V současné době funguje osm těchto klinik, které poskytují primární komplexní služby pro ženy vystavené násilí, včetně primární psychologické podpory.⁸³

4.1.1. Trestní právo

V oblasti domácího násilí neexistuje žádný zákon. Některé případy domácího násilí mohou být trestné podle Trestního zákoníku a Zákona č. 6 z roku 1998, ale pouze v případě, že násilí přesáhne přijaté limity disciplíny stanovené soudcem a zranění jsou zjevná při podání stížnosti na policejní stanici.⁸⁴

Znásilnění v manželství není trestně stíháno, pokud se ale jedná o znásilnění mimo manželství článek 267 Trestního zákoníku, Zákon č. 58 z roku 1937, kriminalizuje znásilnění (pohlavní styk se ženou bez jejího souhlasu). Ustanovení článku 291 Trestního zákoníku bylo odstraněno v roce 1999, což ukončilo ustanovení, že mužský pachatel znásilnění, který se oženil se ženskou obětí, nemá být trestán.⁸⁵

⁸⁰ ReliefWeb. (July 28, 2022) "Speaking out for Sexual and Reproductive Health and Rights in Egypt - Egypt," (July 28, 2022) Retrieved December 2, 2023. <https://reliefweb.int/report/egypt/speaking-out-sexual-and-reproductive-health-and-rights-egypt>.

⁸¹ Country Fact Sheet | UN Women Data Hub (n.d.) "Egypt." Retrieved December 22, 2023. <https://data.unwomen.org/country/egypt>.

⁸² Ibid.

⁸³ Constant, Louay, Ifeanyi Edochie, Peter Glick, Jeffrey Martini, and Chandra Garber, Barriers to Employment That Women Face in Egypt: Policy Challenges and Considerations. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2020. Retrieved December 2, 2023. https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR2868.html.

⁸⁴ United Nations Development Programme (December 2018) "Egypt: Gender Justice and the Law" Retrieved November 15, 2023. https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Egypt%20Country%20Summary%20-%20English_0.pdf

⁸⁵ Ibid.

Potravy pro oběti znásilnění jsou zakázány články 260–264 Trestního zákoníku. *Fatwā* z roku 1998 o potratech prohlásila, že ženy, které byly znásilněny, by měly mít přístup k potratu v prvních měsících těhotenství.⁸⁶

V oblasti zločinů ze cti článek 237 Trestního zákoníku stanoví, že muž, který přistihne svoji manželku při cizoložství a zabije ji i osobu spoluvinou na činu, může být trestán s nižším trestem nepřesahujícím tři roky vězení. Články 17 a 60 Trestního zákoníku rovněž umožňují soudci poskytnout milost pro zločiny ze cti. Cizoložství je trestným činem podle článků 237, 273, 274–277 Trestního zákoníku.⁸⁷

Ženská obřízka (FGM/C) je trestná od roku 2008. Trestní zákoník považuje obřízku za přitěžující okolnost při spáchání úmyslného těžkého zranění. V roce 2016 byl Trestní zákoník novelizován s cílem zvýšit tresty za FGM/C na dobu od pěti do sedmi let odnětí svobody.⁸⁸

Zákon č. 64 z roku 2010 o obchodování s lidmi poskytuje komplexní opatření k řešení obchodování s lidmi. Prostituce je trestným činem podle Zákona o potírání prostituce č. 10 z roku 1961. Cizoložství je trestným činem podle článků 237, 273, 274–277 Trestního zákoníku.⁸⁹

4.1.2. Zákony o právním postavení jedince

Zákon č. 126 z roku 2008 o právech dítěte stanovuje minimální věk pro uzavření manželství na 18 let.⁹⁰

Ženy nemají rovnocenná práva v manželství a rozvodu. Zákon o osobním postavení pro muslimy stanovuje, že muži mají právo na rozvod (*ṭalāq*) odmítnutím manželky bez nutnosti zásahu soudu. Ženy mají přístup k omezeným formám rozvodu, které lze získat pouze soudní cestou. Polygamie je povolena v rámci Zákona o osobním postavení pro muslimy.

Opatrovnictví nad dětmi je svěřováno otci, a to i tehdy, když jsou děti v péči matky. V případě rozvodu zůstávají děti s matkou až do 15 let věku. Toto období lze prodloužit až do 21 let nebo do doby, než dítě dosáhne dokončení vzdělání nebo uzavře sňatek.

Co se týče dědictví, podle Zákona o dědictví č. 77 z roku 1943 podléhají všichni občané – včetně těch křesťanského vyznání – islámskému právu dědictví, podle nějž mají ženy právo

⁸⁶ United Nations Development Programme (December 2018) “Egypt: Gender Justice and the Law” Retrieved November 15, 2023. https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Egypt%20Country%20Summary%20-%20English_0.pdf

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ UNFPA Egypt. “Female Genital Mutilation,” September 20, 2022. <https://egypt.unfpa.org/en/node/22544>.

⁸⁹ United Nations Development Programme, “Egypt: Gender Justice and the Law” (accessed November 15, 2023), https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Egypt%20Country%20Summary%20-%20English_0.pdf

⁹⁰ Ibid.

na dědictví, avšak v mnoha případech dostávají méně než muži, kdy dcery obdrží polovinu podílu, který dostávají synové.⁹¹

4.1.3. Pracovní právo

Právo na rovnocennou odměnu za stejnou práci jako muži je zakotveno v Pracovním zákoníku č. 12 z roku 2003, který zakazuje diskriminaci na základě pohlaví v platbě mzdy. Pracovním zákoníkem je rovněž zakázáno propuštění ženy z důvodu jejího těhotenství.

Ženy mají nárok na 90 dní placené mateřské dovolené v soukromém sektoru a na 120 dní placené mateřské dovolené ve veřejném sektoru. Nárok v soukromém sektoru je kratší než standard Mezinárodní organizace práce (MOP) stanovující 14 týdnů.⁹²

Právní omezení týkající se zaměstnání žen zahrnují dekrety, které ženám brání pracovat v určitých odvětvích, včetně stavebnictví a těžby, některých druhů noční práce a rolí považovaných za morálně nevhodné.⁹³

4.2. Stát Palestina

Ženy a dívky v Palestině jsou stále vystaveny různým formám násilí v důsledku zakotvených diskriminačních společenských norem a dlouhodobé izraelské okupace. Mezi nejčastějšími formami násilí jsou: domácí násilí, sexuální obtěžování, brzké sňatky a vraždy žen, jak ve veřejných, tak soukromých prostorech, včetně ulic, pracovišť, domovů a oblastí s vysokou hustotou obyvatelstva, zejména v Gaze.⁹⁴

Zastaralé a diskriminační zákony v Palestině překážejí obětem násilí v přístupu ke genderově citlivým službám a hledání spravedlnosti. Navíc ti, kteří přežili násilí, čelí sociálnímu stigmatu a jsou často obviňováni z odpovědnosti za násilí, které postihlo právě je.⁹⁵

⁹¹United Nations Development Programme, "Egypt: Gender Justice and the Law" Retrieved November 15, 2023. https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Egypt%20Country%20Summary%20-%20English_0.pdf

⁹² Ibid.

⁹³ Ibid.

⁹⁴ Rayman, Paula M., Seth Izen, and Emily Parker. (2016) "UNSCR 1325 in the Middle East and North Africa: Women and Security." US Institute of Peace., <http://www.jstor.org/stable/resrep12523>.

⁹⁵ UN Women – Palestine Country Office. (n.d.) "Ending Violence against Women," Retrieved October 12, 2023 <https://palestine.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women-3>.

4.2.1. Trestní právo

V Palestině existuje problematická právní situace ohledně domácího násilí a sexuálních zločinů. V oblasti domácího násilí chybí legislativa, což představuje pro oběti vážné problémy. Znásilnění v manželství není trestně stíháno, ačkoliv znásilnění mimo manželský vztah je zakázáno některými ustanoveními trestního zákoníku. Dříve platné ustanovení v Západním břehu, které umožňovalo osvobození znásilňovatele od trestní odpovědnosti prostřednictvím sňatku s obětí, bylo zrušeno v roce 2018.⁹⁶

V oblasti reprodukčních práv je provedení potratu zakázáno na Západním břehu a v Gaze, což představuje další omezení pro ženy, zejména ty, které jsou oběťmi znásilnění. Sexuální obtěžování není specificky kriminalizováno trestním právem, avšak některé formy jsou podle trestního zákoníku trestně postižitelné.⁹⁷

V minulosti existovala kontroverzní právní ustanovení, která umožňovala zmírnění trestu v případě tzv. zločinů spáchaných ve jménu cti, avšak v Západním břehu byla tato ustanovení zrušena.⁹⁸

Cizoložství je trestným činem v obou regionech. Provádění ženské genitální obřízky (FGM/C) není právně zakázáno, ačkoliv informace o výskytu této praxe nejsou k dispozici. Palestina též nedisponuje komplexní legislativou proti obchodování s lidmi.

Zákony týkající se prostituce jsou v obou oblastech velmi restriktivní, avšak je zde odlišné zpracování homosexuality. Homosexuální styk mezi dospělými je kriminalizován v Gaze s možným trestem odnětí svobody až na deset let, zatímco na Západním břehu neexistuje podobný zákaz v trestním zákoníku z roku 1960.⁹⁹ Tato problematika vytváří náročné prostředí pro ženy a sexuální menšiny v Palestině.

4.2.2. Zákony o právním postavení jedince

Muslimské zákony o osobním stavu stanovují minimální zákonný věk pro uzavření manželství na 15 let pro dívky a 16 let pro chlapce na Západním břehu Jordánu a 17 let pro dívky a 18 let pro chlapce v pásmu Gazy. Věk může být nižší, pokud to soudce dovolí (se souhlasem opatrovníka v případě dívky). Mužské opatrovnictví nad ženami

⁹⁶ United Nations Development Programme, (December 2018) "Palestine: Gender Justice and the Law" Retrieved November 15, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Palestine%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

⁹⁷ Ibid.

⁹⁸ Ibid.

⁹⁹ Ibid.

V případě muslimských žen je ke sňatku vyžadován souhlas mužského opatrovníka (*walī*). Pro ženy v opatrovnictví existuje slabá právní ochrana. Ženy mohou požádat soud o povolení ke sňatku, pokud opatrovník odmítne dát svůj souhlas bez legitimního důvodu.¹⁰⁰

Zákony o osobním postavení muslimů vyžadují, aby manžel živil svoji manželku. Od ženy je naopak vyžadována poslušnost svému muži. Manžel se může rozvést zavržením (*t*). Manželka má právo na rozvod pouze ze zákonem stanovených důvodů. Má však také právo požádat o rozvod bez jakéhokoliv důvodu (*hul'*), a to tehdy, kdy se vzdá svých finančních práv. Polygamie je povolena.¹⁰¹

Otcové jsou jedinými opatrovníky dětí. Po rozvodu má matka do určitého věku právo pečovat o své děti, ale pokud se znovu provdá, automaticky tuto výsadu ztrácí.

Ženy mají právo na dědictví, ale v mnoha případech dostávají méně než muži. Dcery dostávají polovinu podílu, který dostávají synové.¹⁰²

4.2.3. Pracovní právo

Ženy mají právo na rovnou mzdu za stejnou práci jako muži. Podle Pracovního zákona z roku 2000 je zakázána diskriminace na pracovišti mezi muži a ženami. Podle Pracovního zákona z roku 2000 je zaměstnavatelům zakázáno propouštět ženu kvůli jejímu mateřskému volnu. Pracovní zákon umožňuje mateřskou dovolenou po dobu 12 týdnů, což je méně než standard Mezinárodní organizace práce (MOP) stanovený na 14 týdnů. Pracovní zákon se nevztahuje na domácí pracovníky. Prezidentský dekret č. 2 z roku 2013 poskytuje některé ochrany domácím pracovníkům týkající se počtu pracovních hodin, práva na odpočinek, odměny, práv po ukončení smlouvy a odškodnění.¹⁰³

4.3. Sýrie

Občanská válka v Sýrii, která začala roku 2011, má značné důsledky na ženy a dívky, zejména v kontextu masivního vysídlování a nárůstu počtu žen stojících v čele domácností. Tato skupina zahrnuje vdovy, manželky po stovkách tisíc zabitých, zmizelých nebo nezvěstných osob v důsledku konfliktu v Sýrii.¹⁰⁴

¹⁰⁰ United Nations Development Programme, (December 2018) "Palestine: Gender Justice and the Law" Retrieved November 15, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Palestine%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

¹⁰¹ Ibid.

¹⁰² Ibid.

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ United States Institute of Peace. (n.d) "Syria Timeline: Since the Uprising Against Assad," Retrieved December 5, 2023. <https://www.usip.org/syria-timeline-uprising-against-assad>.

Konflikt negativně ovlivnil schopnost žen a dívek uplatňovat svá základní práva, včetně práva na přístup k potravinám a zdravotní péči. V Sýrii je téměř 6 milionů lidí akutně závislých na nutriční pomoci, přičemž 74 % z nich tvoří ženy a dívky.¹⁰⁵

V posledních letech byly mezinárodními orgány pro lidská práva identifikovány zákony a praktiky v Sýrii, které jsou považovány za diskriminační vůči ženám a dívkám. Tato opatření porušují závazky vyplývající ze smlouvy o lidských právech. Přestože došlo k omezenému pokroku v některých oblastech, syrská vláda se stále převážně nezabývala implementací pozitivních opatření a právních reforem, které byly doporučeny mezinárodními orgány, včetně Výboru pro odstranění diskriminace žen (CEDAW). Tato situace zůstává předmětem kritiky a vyvolává obavy ohledně dodržování lidských práv žen v zemi.¹⁰⁶

4.3.1. Trestní právo

Domácí násilí v Sýrii není legislativně ošetřeno, znásilnění v manželství nejsou specificky trestně stíhána. Jiné formy znásilnění jsou penalizovány Článkem 489 Trestního zákoníku č. 148 z roku 1949. Trest smrti se vztahuje na znásilnění, pokud je obětí osoba mladší 15 let, nebo pokud došlo k trestnému činu za hrozbou použití palné zbraně. Pachatel znásilnění a některých dalších trestných činů může mít snížený trest, pokud si vezme svou oběť za ženu podle článku 508 Trestního zákoníku. Pro znásilnění platí minimální trest odnětí svobody na dobu dvou let.¹⁰⁷

Potrat pro oběti znásilnění je zakázán články 525–532 Trestního zákoníku. V Trestním zákoníku nebo Pracovním zákoníku, neexistuje specifický trestný čin sexuálního obtěžování. Nicméně podle Trestního zákoníku kriminální činnost zahrnuje nemravné dotýkání.

Činy ze cti: Omluva trestu Článek 192 Trestního zákoníku umožňuje snížení trestu, pokud soudce zjistí, že motiv byl „ctihodný“. Článek 548 umožňuje snížení trestu muži, který zraní nebo zabije manželku přistiženou při cizoložství, které je trestným činem podle článků 473–474 Trestního zákoníku.¹⁰⁸

V Sýrii neexistuje žádný právní zákaz, který se týká ženská obřízky/nelegálního řezání (FGM/C), není nijak rozšířená a nejsou o ní záznamy.

¹⁰⁵OHCHR (n.d.) “Gendered Impact of the Conflict in the Syrian Arab Republic on Women ...”. Retrieved November 5, 2023. <https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2023/06/gendered-impact-conflict-syrian-arab-republic-women-and-girls>.

¹⁰⁶ Ibid

¹⁰⁷ United Nations Development Programme, (December 2018) “Syria: Gender Justice and the Law” Retrieved November 15, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Syria%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

¹⁰⁸ Ibid

Zákon proti obchodu s lidmi č. 3 z roku 2010 poskytuje komplexní opatření proti obchodu s lidmi. Prostituce je zakázána článkem 513 Trestního zákoníku a Zákonem o potlačování prostituce z roku 1961.¹⁰⁹

4.3.2. Zákony o právním postavení jedince

Článek 16 Zákona o právním postavení jedince stanovuje, že nárok na uzavření manželství začíná v případě chlapce v 18 letech a v případě dívky v 17 letech. Soudci však mohou autorizovat sňatek dívky již od jejích 13 let, a to tehdy, kdy její opatrovník (*walī*) souhlasí. Mužská opatrovnictví nad ženami jsou omezena Zákonem o osobním postavení. Platné manželství vyžaduje souhlas ženy. *Walī* však může požádat soud o zrušení manželství, které neschvaluje kvůli sociálnímu postavení manžela.¹¹⁰

Sýrie provedla rozsáhlé reformy směřující ke zlepšení práv žen v manželství a rozvodu, ale některé nerovnosti nadále přetrvávají. Manžel se například se svojí manželkou může rozvést z libovolného důvodu, přičemž ženy toto právo nemají. Polygamie je na území Sýrie povolena. Toto povolení musí muž obdržet od soudu, pro jeho vydání musí existovat zákonné zdůvodnění a muž také musí být schopen uživit více než jednu manželku.¹¹¹

Opatrovnictví dětí je obvykle udělováno otci, ale se souhlasem soudce může být uděleno i matce. Matka má právo na péči o své syny do doby, než dosáhnou 13 let. V případě dcer se tato hranice posouvá o 2 roky a matka o ně tak může pečovat až do jejich 15. narozenin. O toto právo matka přichází, pakliže se znovu vdá.¹¹²

Zákon o osobním postavení stanovuje i pravidla dědictví pro muslimy, která se odvíjejí od principů šaría. Muslimské ženy mají právo na dědictví, ale v mnoha případech dostávají méně než muži. Ženy a muži mají rovnocenná práva k zemědělské půdě.¹¹³

4.3.3. Pracovní právo

Žena má právo na rovnou mzdu za stejnou práci jako muži podle Článku 75 Pracovního zákoníku, který uznává zásadu rovné mzdy za rovnocennou práci.¹¹⁴

¹⁰⁹ United Nations Development Programme, (December 2018) “Syria: Gender Justice and the Law” Retrieved November 15, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Syria%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

¹¹⁰ Ibid.

¹¹¹ Ibid

¹¹² Ibid

¹¹³ Ibid

¹¹⁴ Ibid

Článek 67 Pracovního zákoníku zakazuje zaměstnavatelům propustit pracovníci z důvodu těhotenství. Články 121 a 122 Pracovního zákoníku stanoví, že ženy mají nárok na mateřskou dovolenou, v průběhu které je zaměstnavatel povinen jim platit. Doba této mateřské dovolené je 120 dní pro první dítě, 90 dní pro druhé dítě a 75 dní pro třetí dítě. Tento nárok částečně splňuje standard MOP (Mezinárodní organizace práce) na 14 týdnů.¹¹⁵

Článek 120 Pracovního zákoníku stanovuje, že ministr určuje okolnosti, za kterých budou ženy oprávněny vykonávat noční práci nebo práci, která je ženám zakázána kvůli škodlivosti, náročnosti, nemorálnosti nebo jiným důvodům.

Některá opatření pro domácí pracovníky poskytují rozhodnutí Ministerstva vnitra a ministra sociálních věcí o pracovních smlouvách a předpisech týkajících se pracovních víz a pracovních podmínek migrantů.¹¹⁶

4.4. Libanon

Ženy v Libanonu čelí mnoha vážným problémům, které byly ještě prohloubeny finančními a sociálními krizemi od roku 2019. Aktivní účast libanonských žen na říjnové revoluci téhož roku podtrhla klíčovou roli ženských práv v této oblasti. Revoluce si kladla za cíl svrhnout sektářský režim a válečné vůdce, kteří zemi ovládají od konce občanské války v roce 1990. Na rozdíl od jiných arabských zemí zůstává Libanon pozadu ve změně zastaralých zákonů zděděných z osmanské éry a z dob francouzského mandátu.¹¹⁷

Diverzita ženské populace - v Libanonu jsou palestinské a syrské uprchlice konfrontovány s katastrofálními životními podmínkami, přičemž 88 procent žije v podmínkách minimální existence. Nedostatek potravin postihuje téměř polovinu syrských rodin.¹¹⁸

4.4.1. Trestní právo

Domácí násilí a manželské znásilnění nejsou trestně stíhány. Definice znásilnění v článcích 503 a 504 Trestního zákoníku z roku 1943 vylučuje nucený pohlavní styk v manželství.

¹¹⁵ United Nations Development Programme, "Syria: Gender Justice and the Law", (December 2018) Retrieved November 15, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Syria%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

¹¹⁶ Ibid.

¹¹⁷ Arab Center Washington DC. "The Harrowing State of Women's Rights in Lebanon." Arab Center Washington DC. (May 1, 2023) Retrieved November 15, 2023. <https://arabcenterdc.org/resource/the-harrowing-state-of-womens-rights-in-lebanon/>.

¹¹⁸ OHCHR, "Lebanon: UN Expert Warns of 'Failing State' amid Widespread Poverty," (n.d) Retrieved November 15, 2023. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/05/lebanon-un-expert-warns-failing-state-amid-widespread-poverty>.

Znásilnění mimo manželství je trestným činem podle Trestního zákoníku s minimálním trestem odnětí svobody na pět let.¹¹⁹

Potrat pro oběti znásilnění je zakázán články 539–546 Trestního zákoníku. Sexuální obtěžování Trestní zákoník nezakazuje. sexuální obtěžování na pracovišti. Trestní zákoník definuje tresty za některé nemravné činy, na které se může vztahovat popis sexuálního obtěžování, včetně článků 385, 507, 519 a 532. Článek 562 Trestního zákoníku umožňoval snížení trestu pro zločiny ze cti. Tento článek byl v roce 2011 zrušen. Cizoložství je trestným činem podle článků 487–489 Trestního zákoníku. K Ženské genitální mutilaci/obřezání (FGM/C) neexistuje žádný právní zákaz.¹²⁰

Zákon č. 164 z roku 2011 zakazuje veškeré formy obchodování s lidmi. Článkem 523 Trestního zákoníku je zakázána veškerá prostituce. Článek 534 Trestního zákoníku kriminalizuje "nеспoutaný" sex s jednoletým odnětím svobody. Tento článek byl opakovaně použit k odsouzení jedinců, kteří se provinili homosexuálním chováním.¹²¹

4.4.2. Zákony o právním postavení jedince

Neexistuje žádný zákon zakazující rané manželství. Minimální věk pro uzavření manželství se liší mezi náboženskými vyznáními a znevýhodňuje dívky. Ačkoli většina náboženských skupin stanovuje minimální věk pro chlapce na 18 let, všechny náboženské skupiny umožňují dívkám mladším než 18 let uzavírat manželství.¹²²

Pro muslimská a drúzská manželství je vyžadována aktivní participace opatrovníka (*walī*). Role mužského opatrovníka pro muslimská a drúzská manželství se liší podle sekt.

Ženy nemají v manželství a rozvodu rovná práva podle zákonů o právním postavení jedince. Důvody pro rozvod nebo zrušení manželství podle různých sektářských zákonů týkajících se právního postavení jedince diskriminují ženy. Polygamie je pro muslimy zákonem povolena, nicméně v Libanonu k ní dochází jen výjimečně.¹²³

Opatrovnictví nad dětmi je přiděleno mužům. Ženy nemají právo na opatrovnictví, s výjimkou arménských pravoslavných párů. Matka má právo na péči o malé děti. V mnoha případech existují podmínky, které omezují opatrovnická práva matky.¹²⁴

¹¹⁹ United Nations Development Programme, (December 2018) "Lebanon: Gender Justice and the Law" Retrieved November 15, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Syria%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

¹²⁰ Ibid

¹²¹ Ibid

¹²² Ibid

¹²³ Ibid

¹²⁴ Ibid

Podle pravidel dědictvého práva, která platí pro muslimy, mají ženy právo na dědictví, ale v mnoha případech dostávají méně než muži. Například dcery dostávají polovinu podílu, který dostávají synové. Křesťané, jak muži, tak ženy, mají podle zákona o dědictví pro nemuslimy rovná dědictvá práva.¹²⁵

4.4.3. Pracovní právo

Článek 26 Pracovního zákoníku z roku 1946 zakazuje diskriminaci žen při platbě mezd. Zaměstnavatelé nemohou propustit ženy kvůli těhotenství podle článku 29 a 52 Pracovního zákoníku. Podle Pracovního zákoníku mají ženy nárok na 10 týdnů placené mateřské dovolené hrazené zaměstnavatelem, což je méně než standard Mezinárodní organizace práce, kde stanovují 14 týdnů. Pracovní zákoník zakazuje ženám pracovat v určitých povoláních považovaných za náročná nebo nebezpečná. Domácí pracovníci jsou vyňati z ochrany Pracovního zákoníku.¹²⁶

Souhrn práv žen vybraných zemí Egypt, Palestina, Libanon a Sýrie

Tento přehled ukazuje, že práva žen a mužů v Libanonu, Sýrii, Egyptě a Palestině jsou daleko od rovnosti. V zemích postižených válkou, jako jsou Palestina a Sýrie, je třeba posílit ochranu práv žen, která je v současné době nedostatečná. Žádná z těchto zemí nekriminalizuje manželské znásilnění a většina z nich nemá legislativu k potlačení domácího násilí. Egypt je výjimkou, ale pouze v případech, kdy dojde k vážnému poškození zdraví, což posuzuje soudce. Pouze znásilnění mimo manželství je trestné a v Sýrii může pachatel čelit až trestu smrti, pokud je oběť mladší než 15 let.

Ve všech uvedených případech má žena právo se vdát v mladším věku než muž. Muž má právo na rozvod prostým zavržením, zatímco ženy potřebují povolení soudu. Potraty jsou ve všech zemích zakázány, dokonce i v případech znásilnění. Cizoložství a homosexualita jsou v těchto zemích trestné. Mučení je trestné pouze v Egyptě, kde pachatel čelí několikaletému vězení. Polygamie je povolena ve všech uvedených zemích, s výjimkou Sýrie, která klade podmínky pro získání soudního povolení k polygamii, kde muž musí prokázat schopnost finančně podporovat všechny své manželky. Práva na výchovu dětí jsou většinou udělována

¹²⁵ United Nations Development Programme, "Lebanon: Gender Justice and the Law", (December 2018 Retrieved November 15, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Syria%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

¹²⁶ Ibid

mužům, což omezuje práva žen. Dědictví je nespravedlivě rozděleno, přičemž muži obvykle dostávají více než ženy. Propuštění žen ze zaměstnání během těhotenství je zakázáno ve všech zemích.

OSN nemá explicitní vliv na zákony a předpisy v uvedených zemích, ale prostřednictvím kampaní a sociální intervence ovlivnila změnu nepřímo změněnými postoji a politickým tlakem. Navíc OSN podporovala několik vzdělávacích programů, které zajistily, že ženy jsou vzdělávány na podobné úrovni jako muži, což zajišťuje vyšší kvalitu života vedle dalších pozitivních efektů.¹²⁷

Devět zemí, a to Egypt, Irák, Jordánsko, Stát Palestina, Maroko, Saúdská Arábie, Súdán, Tunisko a Spojené arabské emiráty, zavedlo kvóty pro ženy v národních parlamentech na podporu větší účasti žen v politice, ačkoli pouze čtyři z nich, a to Somálsko, Súdán, Tunisko a Spojené arabské emiráty, mají kvótu, která dosahuje nebo překračuje 30 % parlamentních křesel obsazených ženami, jak navrhuje OSN. Tato úsilí musí pokračovat, a OSN se zavázala zaměřit se na srovnání arabských zákonů s mezinárodními standardy lidských práv týkajících se rovnosti pohlaví.¹²⁸

OSN také zaměřila svou pozornost na Palestinu a Libanon po konfliktu s Izraelem v roce 2023, aby zajistila, že rovnost pohlaví v této oblasti neupadne.¹²⁹

¹²⁷ Elsayed, Ahmed, and Alina Shirshikova. (June 2023) "The Women Empowering Effect of Higher Education." SSRN Electronic Journal, June 2023.

¹²⁸ United Nations Development Programme. "New UN Country Reports on Gender Justice and Law." Retrieved 30 October, 2023. <https://www.undp.org/arab-states/press-releases/new-un-country-reports-gender-justice-and-law>.

¹²⁹ United Nations Development Programme. "UNDP Report: Lebanon Faces Potentially Dire Socio-Economic and Environmental Impacts of Gaza War." Retrieved 20. December 2023. <https://www.undp.org/arab-states/press-releases/undp-report-lebanon-faces-potentially-dire-socio-economic-and-environmental-impacts-gaza-war>.)

5. Závěr

Přestože existují rezoluce a genderová agenda s cílem posílit a ochraňovat práva žen na Blízkém východě, jak rezoluce č. 1325 tak i Agenda 2030 stále čelí výzvám a nedostatečné podpoře v praxi. I přes pozitivní změny v oblastech jako je vzdělání a zdravotnictví se setkáváme s podstatnými problémy spojenými s genderovou nerovností, omezenou politickou reprezentací, genderově podmíněným násilím a diskriminačními zákony a postupy.

Dosavadní kroky nejsou dostatečné a poukazují na potřebu dalších opatření ke zlepšení podmínek pro ženy v regionu. Efektivnější implementace mezinárodních standardů genderové rovnosti a ochrany práv žen by mohla být dosažena prostřednictvím úzké spolupráce mezinárodních a národních aktérů, kteří by měli koordinovaně pracovat na vytváření inkluzivního prostředí pro ženy na Blízkém východě.

Je důležité zdůraznit, že i přes náročné sociokulturní a politické kontexty v arabských zemích existuje odhodlání a aktivismus, který může poskytnout impuls ke změnám. Důležitým prvkem by mělo být uznání odlišností mezi jednotlivými zeměmi a respektování lokálních potřeb a tradic.

Cesta ke zlepšení postavení žen vyžaduje kombinaci mezinárodní spolupráce, místní mobilizace a systematických změn v právním rámci. Je třeba podporovat vzdělávání a osvětu, aby se mohly ve společnosti formovat změny postoje a docházelo k budování odporu vůči normám, které omezují práva a možnosti žen. Tímto způsobem mohou být dosaženy trvalé změny, které přispějí k budoucímu posílení role žen na Blízkém východě.

Diskriminační právní rámce v oblasti rodinné legislativy v regionu odrážejí konzervativní genderové normy, jež kladou důraz na tradiční představy o ženské roli ve společnosti. Tato normativní perspektiva uznává, že žena by měla uzavřít manželství v mladém věku a její hlavní přínos by měl spočívat v rolích ženy v domácnosti a matky. Navíc tato norma zakotvuje představu, že hlavou domácnosti by měl být muž, zatímco žena by měla záviset na manželovi jak finančně, tak sociálně.

V rámci tohoto paradigmatu je považováno za normální, že muž nese odpovědnost za podporu a ochranu své ženy a rodiny. Tato odpovědnost poskytuje muži autoritu a kontrolu nad veškerými interakcemi své ženy ve veřejné sféře. Tento koncept je zakotven ve vnímání "rodinné česti", která je postavena na ochraně pověsti žen a dívek.

Ve snaze udržet tuto vnímanou čest je uplatňováno omezení veřejných interakcí mezi muži a ženami. Tímto způsobem se tyto normy stávají jakýmsi vodítkem pro právní systém, který reprodukuje a legitimizuje tradiční genderové role. Tato situace vytváří nejenom právní,

ale i sociální bariéry, které omezují možnosti žen a dívek v oblasti osobního rozhodování a participace ve veřejném životě. Takový systém tedy nejen zrcadlí, ale i způsobuje genderové nerovnosti v daném společenství.

Bibliografie:

Abu Habib Lina, Abdel Khalik Zeina, and Naji Oday.. "Women, Peace and Security in the Arab Region." Policy Paper. (n.d) Retrieved December 7, 2023. <https://arabstates.unwomen.org/sites/default/files/Field%20Office%20Arab%20States/Attachments/2021/07/WPS-Policy%20Paper-EN.pdf>

Abu-Lughod Lila. *Remaking Women: Feminism and Modernity in the Middle East*. Princeton Studies in Culture/Power/History. Princeton, N.J.: Princeton University Press. (1998).<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=329759&lang=cs&site=ehost-live>.

Amnesty International "Human Rights in Middle East and North Africa," (n.d.) Retrieved November 29, 2023. <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/report-middle-east-and-north-africa/>

Arab Center Washington DC. "The Harrowing State of Women's Rights in Lebanon." Arab Center Washington DC. (May 1, 2023) Retrieved November 15, 2023. <https://arabcenterdc.org/resource/the-harrowing-state-of-womens-rights-in-lebanon/>.

Charrad, Mounira M. "Gender in the Middle East: Islam, State, Agency." *Annual Review of Sociology* 37 (2011): 417–37. <http://www.jstor.org/stable/41288615>.

Constant, Louay, Ifeanyi Edochie, Peter Glick, Jeffrey Martini, and Chandra Garber, Barriers to Employment That Women Face in Egypt: Policy Challenges and Considerations. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2020. Retrieved December 2, 2023. https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR2868.html.

Country Fact Sheet | UN Women Data Hub "Egypt." (n.d.) Retrieved December 22, 2023. <https://data.unwomen.org/country/egypt>.

Egnell, Robert. "Gender Perspectives and Military Effectiveness: Implementing UNSCR 1325 and the National Action Plan on Women, Peace, and Security." *PRISM* 6, no. 1 (2016): 72–89. <http://www.jstor.org/stable/26470433>.

Elsayed Ahmed and Shirshikova Alina, "The Women Empowering Effect of Higher Education," *SSRN Electronic Journal*, June 2023, <https://doi.org/10.2139/ssrn.4416828>

Feltovic, Michael. "The UN's Sustainable Development Goals in the Middle East." *Anera*, (December 16, 2022) Retrieved November 7, 2023. <https://www.anera.org/blog/the-uns-sustainable-development-goals-in-the-middle-east/>

Fernea, Elizabeth. "The Challenges for Middle Eastern Women in the 21st Century." *Middle East Journal* 54, no. 2 (2000): 185–93. <http://www.jstor.org/stable/4329468>.

Freedom House. *Women's Rights in the Middle East and North Africa: Citizenship and Justice*. Freedom in the World. New York: Rowman & Littlefield Publishers. (2005) <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=639073&lang=c&site=ehost-live>.

Gallagher, Nancy. "Amnesty International and the Idea of Muslim Women's Human Rights." *Journal of Middle East Women's Studies* 1, no. 3 (January 2005): 96–107. <https://doi.org/10.1215/15525864-2005-4005>

Gender equality. UNICEF Middle East and North Africa. (n.d.). Retrieved November 29, 2023 <https://www.unicef.org/mena/gender-equality>

George, Nicole, and Laura J Shepherd. "Introduction: Women, Peace and Security: Exploring the Implementation and Integration of UNSCR 1325." *International Political Science Review / Revue Internationale de Science Politique* 37, no. 3 (2016): 297–306. <http://www.jstor.org/stable/44632282>.

Hague, Gill. "Violence against Women in War and Conflict." *Middle East Research Institute*, 2016. <http://www.jstor.org/stable/resrep13618>

Hood, Melody. “What Are National Action Plans and Why Do They Matter?,” . (August 10, 2016) Retrieved December 7, 2023. <https://www.inclusivesecurity.org/2016/08/10/national-action-plan-matter/>.

Hudson Florea, Natalie. “UNSCR 1325: The Challenges of Framing Women’s Rights as a Security Matter.” NOREF (February, 2013). Retrieved December 7, 2023. https://www.peacewomen.org/sites/default/files/natalie_florea_hudson_0.pdf.

International Alert, Twenty years of implementing UNSCR 1325 and the women, peace and security agenda: Lessons from the field, (October, 2020), Retrieved December 10, 2023. <https://www.international-alert.org/publications/twenty-years-implementing-uns-cr-1325-and-women-peace-and-security-agenda/>

Kršáková, Lucie. 2016. “Feminismus na Blízkém východě.” Diplomová práce, Západočeská univerzita v Plzni. , retrieved November 29, 2023. <https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/24730/1/DiplomkaPDF.pdf>.

Labonte, Melissa, and Gaynel Curry. “Women, Peace, and Security: Are We There Yet?” *Global Governance* 22, no. 3 (2016): 311–19. <http://www.jstor.org/stable/44860962>.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. “Agenda Ženy, Mír a Bezpečnost,” (n.d.) Retrieved December 5, 2023. https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/agenda_zeny_mir_a_bezpecnost/index.html

Moghadam, Valentine M. “Patriarchy in Transition: Women and the Changing Family in the Middle East.” *Journal of Comparative Family Studies* 35, no. 2 (2004): 137–62. <http://www.jstor.org/stable/41603930>.

OHCHR, “Gendered Impact of the Conflict in the Syrian Arab Republic on Women ...”. (n.d.) Retrieved November 5, 2023. <https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2023/06/gendered-impact-conflict-syrian-arab-republic-women-and-girls>.

OHCHR. “Lebanon: UN Expert Warns of ‘Failing State’ amid Widespread Poverty,” (n.d) Retrieved November 15, 2023. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/05/lebanon-un-expert-warns-failing-state-amid-widespread-poverty>.

OSN Česká Republika. “Historie - OSN Česká Republika,” . (n.d.) Retrieved October 13, 2023. <https://osn.cz/osn/historie/>.

Plan International “Women and Girls’ Rights ‘precarious’ in Middle East and North Africa,” December 16, 2021. Retrieved November 21, 2023. <https://plan-international.org/news/2020/12/10/women-and-girls-rights-precarious-in-middle-east-and-north-africa/>

Pollard, Lisa, and Russell, Mona L.. *History, Women and Gender in the Modern Middle East : From Orientalism to the Arab Spring*. Milton: Taylor & Francis Group, 2018. Retrieved November 1, 2023. ProQuest Ebook Central.

Pratt, Nicola. “Reconceptualizing Gender, Reinscribing Racial—Sexual Boundaries in International Security: The Case of UN Security Council Resolution 1325 on ‘Women, Peace and Security.’” *International Studies Quarterly* 57, no. 4 (2013): 772–83. <http://www.jstor.org/stable/24014649>.

Rayman, Paula M., Seth Izen, and Emily Parker. (2016) “UNSCR 1325 in the Middle East and North Africa: Women and Security.” US Institute of Peace. (n.d.) <http://www.jstor.org/stable/resrep12523>.

ReliefWeb “Speaking out for Sexual and Reproductive Health and Rights in Egypt - Egypt,” (July 28, 2022) Retrieved December 2, 2023. <https://reliefweb.int/report/egypt/speaking-out-sexual-and-reproductive-health-and-rights-egypt>.

“The Four Pillars of United Nations Security Council Resolution 1325 | She Stands For Peace,” (n.d.) Retrieved December 5, 2023. <https://www.un.org/shestandsforpeace/content/four-pillars-united-nations-security-council-resolution-1325>

The Global Goals, “Goal 5: Gender Equality.” (April 18, 2023) Retrieved November 21, 2023. <https://www.globalgoals.org/goals/5-gender-equality/>

UN Women – Headquarters “About UN Women.” Retrieved October 18, 2023. <https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>

UN Women – Headquarters. “UN Under-Secretary-General and UN Women Executive Director Sima Bahous,” (n.d.) Retrieved October 13, 2023. <https://www.un.org/sg/en/content/profiles/sima-bahous>

UN Women – Headquarters. (n.d.) “About UN Women,” Retrieved October 13, 2023. <https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>

(<https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>)

UN Women – Palestine Country Office. “Ending Violence against Women,” (n.d.) Retrieved October 12, <https://palestine.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women-3>.

UN Women “Regional Office for the Arab States.” Retrieved October 10, 2023. <https://arabstates.unwomen.org/en/about-us/regional-office>

UN Women and United Nations Department of Economic and Social Affairs, Statistics Division. The Gender Snapshot 2023. (2023) Retrieved December 10, 2023. <https://bit.ly/gender-snapshot-2023>

UN Women: Chief, Governance and Participation Section.” UN Women Jobs - 112817- UN women: Chief, governance and participation sect. Retrieved November 20, 2023. https://jobs.undp.org/cj_view_job.cfm?cur_job_id=112817

UN Women. “Equality in Law for Women and Girls by 2030: A Multistakeholder Strategy for Accelerated Action.” UN Women – Arab States, (2019) Retrieved November 21, 2023. <https://arabstates.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/10/equality-in-law-for-women-and-girls-by-2030#view>.

UN Women. “*The role of the care economy in promoting gender equality.*” UN Women | Arab States. (2020) Retrieved November 16, 2023.

<https://arabstates.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/12/the-role-of-the-care-economy-in-promoting-gender-equality>

UN Women. “Turning Promises into Action: Gender Equality in the 2030 Agenda for Sustainable Development.” UN Women – Arab States, 2018. Retrieved November 21, 2023. <https://arabstates.unwomen.org/en/digital-library/publications/2018/4/turning-promises-into-action-2030-agenda#view>.

UNDP. “Sustainable Development Goals,” (n.d.) Retrieved October 27, 2023. <https://www.undp.org/sustainable-development-goals/gender-equality>.

UNFPA Egypt. “Gender-Based Violence,” (March 8, 2022) Retrieved November 10, 2023 <https://egypt.unfpa.org/en/node/22540>.

UNFPA, “Female Genital Mutilation (FGM) Frequently Asked Questions.” United Nations Population Fund, (February 2022) Retrieved December 10, 2023. <https://www.unfpa.org/resources/female-genital-mutilation-fgm-frequently-asked-questions>.

UNFPA, UNDP, UN Women, ESCWA, “Unfpa Arabstates | Gender Justice & the Law in the Arab States Region,” UNFPA, (December 2018). Retrieved 20 December, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/en/publications/gender-justice-and-law-arab-states-region>.

United Nations Development Programme, “Egypt: Gender Justice and the Law” Retrieved November 15, 2023. https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Egypt%20Country%20Summary%20-%20English_0.pdf

United Nations Development Programme, “Lebanon: Gender Justice and the Law” ,(December 2018) Retrieved November 15, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Syria%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

United Nations Development Programme, “Syria: Gender Justice and the Law” ,(December 2018) Retrieved November 15, 2023. <https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Syria%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

United Nations Development Programme, “Palestine: Gender Justice and the Law”, (December 2018) Retrieved November 15, 2023.
<https://arabstates.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Palestine%20Country%20Summary%20-%20English.pdf>

United Nations. “Executive Director of UN-Women Secretary-General.” (n.d.) Retrieved November 22, 2023. <https://www.un.org/sg/en/content/profiles/sima-bahous>.

United Nations. “Maintain International Peace and Security.” (n.d.) Retrieved December 5, 2023. <https://www.un.org/en/our-work/maintain-international-peace-and-security>.

United States Institute of Peace, “Syria Timeline: Since the Uprising Against Assad,” (n.d.) Retrieved December 5, 2023. <https://www.usip.org/syria-timeline-uprising-against-assad>.

United States Institute of Peace. “What Is UNSCR 1325?” (May, 2016) Retrieved December 5, 2023
https://www.usip.org/gender_peacebuilding/about_UNSCR_1325#:~:text=What%20are%20the%20four%20pillars%20of%20UNSCR%201325%3F&text=Each%20of%20the%20resolution%27s%20mandates,Prevention%2C%20and%20Relief%20and%20Recovery

Wilson Centre “Women Driving Positive Change in the Middle East March 8, 2017. Retrieved November 23, 2023. <https://www.wilsoncenter.org/publication/women-driving-positive-change-the-middle-east>

“Women, Peace and Security: Closing the Security Council’s Implementation Gap : Research Report : Security Council Report,” (n.d.) Retrieved December 7, 2023
<https://www.securitycouncilreport.org/research-reports/women-peace-and-security-closing-the-security-councils-implementation-gap.php>.